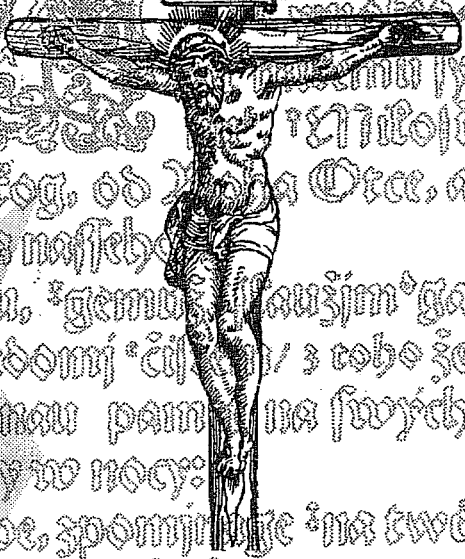

Nové Bratrské Listy

Almoel Alpo
stol Gejffe
Krysta, strze
w ali Basi po
gest w Krytu
Gejffi

INRL

maľostdenstvoj, a poľog, od Kryta Gejffe Pána nášeho
z 'Dity činnu Bohn, 'gemuž, 'gaužim' ga
to y p... 'čil... / z toho že
'mian... pam... na svojch
modltbach w... y w noy:

4 *S... tebe, spomni... na tvoe
lzy...

5 Rozp... se 'na tu...
tobě gest 'bez pokrystjw /
p... w Bábě tvoe Loidě / a w matce tvoe

1. ročník: ať smysly 1999: y w tobě. číslo 1.
6 A 'Pro kterazto přejinu, 'napomínám

obsah

editorial

1 EDITORIAL

2 BIBLICKÁ ÚVAHA

Heslo roku 1999

3 NA AKTUÁLNÍ TÉMA...

Nad Základy víry
Zeptali jsme se

7 RÁJ SRDCE

Příběh, Požehnání, Vztahy

9 EKUMENA

Nejen o České biblické společnosti.
Rozhovor s jejím reditelem br. Jiřím Luklem
Světový den modliteb žen
Z historie modlitební stráže JB

12 DĚJINY

Bratr Jiří Štrejc - muž učený a pilný
Společnost Veritas

15 KULTURA

Josef Lada a náš (ovlivněný) pohled na svět
Spisovatel Brouček a my

17 ČTENÁŘI čtou... a PÍŠÍ

"Jsme daleci toho vzbouřit se proti Hospo-
dinu a odvrátit se dnes od Hospodina"

19 ZPRÁVY ZE SVĚTOVÉ UF

20 NAŠE PROVINCE

Pastorální konference v Praze, Železný
Brod, Tanvald, Jablonec nad Nisou

Předkládáme našim členům a přátelům nový časopis. Chce sloužit k povzbuzení ve víře prostřednictvím biblických úvah a vzdě-
lávat ohlednutími do historie i přibližováním
zpráv a podnětů z širší ekumeny i ze Světo-
vé Jednoty bratrské. Nechceme se vyhýbat
ani pohledu do naší domácí situace. Zcela
přirozená je otázka, zda nevychází už teď
dostatek všelijakého církevního tisku. Díky
Bohu, že paleta titulů je skutečně velice
široká. Domníváme se však, že dění v naší
církvi vyžaduje, abychom v současné době
nabídlí jednak určitou alternativu k časopi-
su Jednota bratrská a abychom mohli těmi-
to Listy komunikovat s těmi, kteří o to stojí.

Prosíme vás nejen o shovívavost, když
se budeme třeba ne ve všech ohledech
úspěšně "rozjíždět" (věříte, že budeme dělat,
co umíme), ale žádáme Vás také o aktivní
spolupráci. Své příspěvky a reakce můžete
zasílat na adresu pražského sboru.

Další číslo bychom chtěli připravit na
duben. Uvažovaný rozsah by měl být 24
stran, ale nebudeme se tím vázat, v přípa-
dě většího množství dodaných příspěvků
bychom mohli počet stránek rozšířit.

Všem spolupracovníkům vyprošujeme
od Pána Církve inspiraci, moudrost i praco-
vitost - a čtenářům, aby s užítkem a radostí
pročítali tento prosný časopis.

S upřímným pozdravem

Bohumil Kejř

kazatel pražského sboru

P.S.

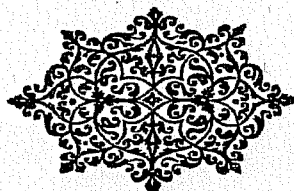
K bezplatnému šíření tohoto tisku dodává-
me Nové Bratrské Listy také dalším sborům
- především do Jablonce, Koberov, Roven-
ska, Tanvaldu, Ujkovic a Železného Brodu.

Nové Bratrské Listy

Neprodejně!

Tento neperiodický církevní časopis pro po-
třebu svých členů a přátel vydává sbor Jed-
noty bratrské, Hájkova 5, 120 00 Praha 2,
tel.: 02/ 24 94 18 70 (nebo: 02/ 96 20 20 33
- jen kancelář). E-mailová adresa je:
UF.PRAGA@neforce.cz.

BIBLICKÁ ÚVAHA

Heslo roku 1999

Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do
skonání tohoto věku.
(Mt 28:20)

Mnozí lidé začínají nový rok předsevzetím, které je má provázet v jejich dalších dnech. My, křesťané, ve sborech Jednoty bratrské, ale nejen v nich, začínáme nový rok slovem Písma. Heslem Jednoty bratrské, které by nás mělo provázet a směřovat v čase, který je před námi. Pro tento rok je to opravdu slovo mocné a povzbuzující. Zmocňující zaslíbení našeho Pána Ježíše Krista. Zajiště nemůžeme třídit biblické verše na slova důležitá a méně důležitá. Ale přesto, slyšíme-li přímou řeč Pána Ježíše své církvi, je pro nás snadnější slyšet ji jako osobní oslovení a ujištění: **"Hle, já jsem s vámi"**.

Ježíšovo oslovení začíná citoslovcem, které bychom neměli přehlédnout. "Hle" ("A aj" v překladu kralickém), které je pro nás vybidkou a úkolem. Vězte, vizte, nezapomínejte, připomínejte si to. Křesťanská víra je ve své podstatě spjata s dějinami. Není rozhodující jenom to, co je teď a tady, ale především to, co je mimo náš osobní čas. To co se stalo jednou, tenkrát a tam v Palestině a u čeho jsme nebyli. To je pro nás, pro naši víru, konečnou a nejdůležitější. A my si to máme připomínat. Ale i na věci, které jsme sami zažili a zakusili, snadno zapomínáme. K lidské přirozenosti patří jakási "schopnost" zapomínat na dobré a velice brzo reptat na vše těžké a nepříjemné. A proto Ježíš říká. Nezapomínejte a připomínejte si že **"Já jsem s vámi"**.

Od pradávna lidé přemýšleli o tom jak si přiblížit a naklonit Boha. V podstatě všech světových věr a náboženství je snaha přiblížit se Bohu, poznat jej, setkat se s ním. Ještě v době putování stál uprostřed izraelského tábora stan setkávání. Místo, kde se Mojžíš setkával s Hospodinem, aby slyšel jeho hlas a poznával jeho vůli a zprostředkovával ji lidu Izraele. Později, když se Izrael usadil v zemi, byl vystavěn chrám. Místo, kde by Bůh přebýval. Ale znovu a znovu

lidé bojovali a zápasili o Boží blízkost, ale také čelili posměchu: "Kde je ten váš Bůh?"

Ježíš, Boží Syn a Spasitel nás však zcela aktuálně ujišťuje: "Já jsem s vámi". V Ježíši Kristu se naplnilo Boží zaslíbení, že Bůh bude se svým lidem. Immanuel, Bůh s námi. Dosvědčil to on sám svým životem. Byl na blízku všem potřebným, zuboženým, hříšným, ale také i sebejistým a zbožným. Vždy jako ten kdo nabízel pomoc, východisko, možnost ke změně a sílu k proměně. A takový také zůstává i dnes, s námi.

Když učedníci slyšeli toto slovo, bylo to v souvislosti s velkým úkolem, posláním k misi. Ve chvíli, kdy si ani neuměli představit jak to vše mohou naplnit a zvládnout. Také před námi, jako jednotlivci i jako společenstvími křesťanů stojí nemalé úkoly a mnoho práce. Právě v tomto čase, kdy po mnoha otřesech a hlubokých zklamáních v naší Jednotě stojíme na počátku něčeho nového a máme obavy jak to dopadne, nám toto slovo má být mocnou posilou. On, Bůh a Pán je s námi, **"po všechny dny až do skonání tohoto věku"**.

Celý závěr Matoušova evangelia má silný universalistický rozměr. Slyšíme tu: "veškerá moc, všem národům, všechno co jsem přikázal a po všechny dny". Předně musíme myslet na množství dnů. Veškerý počet dnů, které máte před sebou, já budu s vámi. Každému z nás je vyměřen nějaký čas. A hektický vývoj civilizace nám dosvědčuje, že i dny tohoto světa se zkracují. My nevíme, kdy to vše skončí, kolik ještě zbývá dnů. Ale můžeme vědět, že po všechny zbývající dny, i po dny toho našeho osobního času je On s námi.

Ale jde tu jistě i o kvalitu těchto dnů. Ano, i v životě křesťana jsou dny, kdy pochybuje, zda Bůh stojí při něm, zda na něj nezapomněl, zda jej neopustil. Když se učedníci rozešli - byli rozeznáni - ke všem národům, jednou z trvalých zkušeností jim bylo pronásledování, těžkosti, útrapy. Sám apoštol Pavel, když zápasí o svoji apoštolskou autoritu, zvláště zdůrazňuje útrapy a těžkosti, jež podstupuje pro svého Pána. Tak to platí také pro nás. I my budeme procházet

těžkostmi a útrapami, bolestmi i zklamáními. Ale nic z toho nás nemůže oddělit od našeho Pána. Nepochybně. On je s námi, jistě a věrně, po všechny dny, které jsou ještě před námi.

Ondřej Halama

NA AKTUÁLNÍ TÉMA...

Nad Základy víry

(Jakou úlohu má a může mít věroučná část našeho církevního řádu)

Církev, jak vyznáváme, je společenství hříšných lidí. V každé církvi proto najdeme množství různých postojů a názorů, přičemž ve své nedokonalosti nemáme a nemůžeme mít takové měřítko, které by nám ukázalo vždycky, jasně a nepochybně pravdu. Přesto se můžeme a máme snažit, abychom žili podle pravdy. Prakticky to pro církve znamená, že se v ní vytvářejí společenství těch, kteří jsou si v tomto hledání blízko, mají stejné nebo podobné postoje, názory, zkušenosti. Vznikají různé skupiny a tam, kde je mezi nimi větší rozdíl, než jsme jako nedokonalí lidé schopni unést, dochází k oddělení různých společenství.

Abyste mohlo jakékoli lidské společenství existovat, potřebuje nějaká pravidla. Existence křesťanské církve sama o sobě není především lidskou věcí, jak věříme, ale její konkrétní podoba už převážně ano. Všichni křesťané jsou jedno v podstatných věcech, tedy ve víře v Trojjediného Boha, ale konkrétní křesťanská společenství se utvářejí na základě věcí, kterým Bratři říkali služebné, tedy především na základě pochopení Písma a svátostí. Každá konkrétní část církve, každá jednota (řečeno termínem, který užívali Bratři) se utváří především na společném porozumění Písmu a společném pojetí svátostí. V počátcích husitství a později i v počátcích Jednoty se odehrával právě o tyto věci velký zápas.

V rámci každého takto utvořeného společenství, každé jednoty, existuje základní shoda v chápání Písma a svátostí, v chápání církve. A tuto základní shodu se snaží nějakým způsobem vymezit společná vyznání víry. Od těch nejstarších a nejstručnějších, přes vyznání reformační až k novodobým. Vždycky tu jde o to, zachytit nějak přehledně a srozumitelně, na čem se to které společenství shoduje.

Přitom samozřejmě existují vždy a všude rozdíly, způsobené jednak osobními vlastnostmi a zvláštnostmi, jednak místními podmínkami a tradicemi. Dokud se však nedotknou těch věcí, které vytvářejí podobu konkrétní církve, neměly by její jednotu ohrozit. Tak tomu bylo v našich sborech až do osmdesátých let. Tu i tam se objevily konflikty, rozdíly v názorech, napětí, ale při tom všem jsme nepochybně věděli, že všichni patříme k sobě, že při vši nedokonalosti tvoříme jednotu, a to Jednotu podle jména i prakticky. Že se můžeme při a třeba hněvat, ale v zásadě zůstáváme vzájemně spojeni a odpovědní jedni za druhé.

Krise, do které jsme se v Jednotě dostali v devadesátých letech, je krizí způsobenou rozdílem v učení. K tomuto rozpoznání jsme se postupně dopracovávali, někteří dříve, jiní později, ale dnes o tom většina z nás nepochybuje. Znamená to, že se v některých důležitých otázkách křesťanské vírouky rozcházejí, že věříme každý jinak a proto se i jinak díváme na otázky života sborů, osobního života, jinak hodnotíme vztahy mezi církvemi i vztah ke světu. Naše chápání Písma a svátostí, a tedy církve, je různé. Takovéto rozdíly dnes ve sborech Jednoty existují docela zřetelně.

V rámci tohoto zamyšlení chceme zvážit především tři otázky: Co znamená společné vyznání víry? Jak může ožít a působit v našich sborech? Co se od něj očekávat nedá, co

způsobit nemůže? Při zamýšlení nad těmito otázkami nám pomůže první část našeho Církevního řádu Unitas fratrum (Church Order of the Unitas Fratrum 1995).

1. Společné vyznání víry

Jak je to tedy se společným vyznáním víry? Jednota je církví, jak se často říkalo, nekonesijní. Nezformovala se pomocí konfese, která by se stala závazným dokumentem církve. (Teď mluvíme o Obnovené Jednotě, o staré to neplatilo. Ta vydala svou konfesi nejméně šestnáctkrát, ve čtyřech různých jazycích.) Také v Řádu stojí: *"tak jako Písma svatá neobsahují žádný věroučný systém, ani Unitas Fratrum žádný vlastní systém nevytvořila"* (§ 4) Ale pozor, to, že se nehlásíme k jedné závazné konfesi, neznamená, že v Jednotě žádné konfese neplatí! Když Jednota nevytvořila vlastní systém, půjčovala si s užitekem od jiných. To, že se programově vzdala snahy vymezit se svým vlastním vyznáním, je sice zdůvodněno slovy, že *"tajemství Ježíše Krista nemůže být plně vyjádřeno žádným lidským prohlášením"* (§ 4), takže by se mohlo zdát, že je tu zdůrazněno "náboženství srdce", jakýsi až mystický prvek víry, která nepotřebuje slov a konfesi. Jinak řečeno, že jde o *"nepochopení smyslu konfesi, když byly od zbožných pietistů odmítány ve jménu vroucnosti víry, jako by na obsahu víry nezáleželo"* (R. Říčan, Čtyři vyznání, str. 15).

V Řádu však je zároveň řečeno *"V interpretaci Písem a zprostředkovávání učení v Církvi přihlížíme ke dvěma tisíciletím ekumenické křesťanské tradice a k moudrosti našich předků v Jednotě ve víře, že nás povedou..."* (§ 4), tedy nepřítomnost vlastní konfese je příležitostí otevřít se existujícím tradicím, navazovat na ně, nechat se jimi vést v poznávání evangelia. Na obsahu víry Jednotě záleželo a doufáme, že stále záleží. A mluvíme-li o ekumenické otevřenosti, je třeba dodat, že je to otevřenost vymezená užším rámcem uvnitř křesťanských tradic, rámcem reformace.

Víme, že v počátcích obnovené Jednoty Zinzendorf zdůrazňoval její vnitřní dělení na proudy (nazýval je tropus) luterský, kalvínský a bratrský. Vazby na konfese tu tedy byly. A Řád uvádí mezi vyznáními, která mají v Jednotě zvláštní důležitost, spolu s vyznáním bratrským i hlavní vyznání německé, švýcarské a anglické reformace. Podle toho, ve které oblasti její sbory vznikaly, kladla Jednota důraz na učení reformace, ať to byla luterská, kalvinistická, anglikánská nebo česká. V každé z těchto reformačních konfesi jsou *"hlavní články křesťanské víry vyjádřeny jasně a prostě"* (§ 5). Jednota je nechce brát jako nedotknutelné a nezměnitelné pravdy, chce *"všechna vyznání formulovaná křesťanskou církví... neustále zkoumat ve světle Písem svatých"* (§ 5), což prakticky znamená, že Církevní řád, základní dokument o tom, jak chápe obsah své víry, stále reviduje, pozměňuje, doplňuje o aktuální články a nově formuluje. Naposledy se tak stalo právě v roce 1995.

2. Možnosti působení

Položili jsme si otázku, co od společného vyznání lze čekat. Jaká je jeho funkce, čím by mělo přispívat životu církve? Řád uvádí, že *"vyznání pomáhají Církvi formulovat její vyznávání biblicky, vyznačovat hranice bludu a vybízet věřící k poslušnému a neohroženému svědectví..."* (§ 5) Tedy tři základní funkce: ujasnění vztahu k Písmu, obrana před scestným učením a podpora, ujištění ve svědecké službě v církvi i mimo ni.

a) Pokud jde o vztah k Písmu, je v Řádu naznačen důležitý interpretační kruh. Písmo je *"jediným pravidlem učení a víry"* (§ 4) a je v něm zjeven sám Bůh. Víme ovšem, že Písmo se dá číst mnoha způsoby, někdy s velmi rozdílnými výsledky (seky). Proto je důležitý základní přístup, perspektiva, se kterou k Písmu přistupujeme. Tou je pro Jednotu *"slovo kříže, které Unitas fratrum pokládá za střed Písma svatého"* (§ 4), zvěst o ukřižovaném Spasiteli, který *"pod křížem omilostňuje hříšníky a sjednocuje je"* (§ 7). Z tohoto úhlu přistupuje Jednota k vykládání Písma, přičemž, jak bylo řečeno, přihlíží ke křesťanské tradici a chce se dát vést moudrostí předků. Neboli Písmo máme vykládat za pomoci křesťanské tradice, výkladů již existujících, přistupovat k Písmu skrze ně. Tam, kde

se člověk nechá unést vlastním nadšením a fantazií, vznikají povážlivé bludy.

Ale na druhé straně bylo řečeno (§ 5), že všechna vyznání, tedy existující formulace křesťanské tradice, je třeba zkoumat ve světle Písem. Písma zkoumat ve světle tradice, tradici ve světle Písem. To je onen kruh, který ale vůbec není bludný, protože nám na jedné straně nedovolí, abychom tradici pohrdli, vynechali ji a vytvářeli si jakousi zcela novou, vlastní (která právě proto, že nedbá tisíciletého zápasu církve s bludy a omyly, ráda do některých upadne). Na druhé straně nám nedovolí, abychom z tradice udělali nedotknutelnou, posvátnou krávu (která potlačuje nové hledání a přemýšlení). Tradice nemůže být nedotknutelná, protože je podrobena autoritě Písmu, ale zároveň je nezbytná, protože nám pomáhá Písmu rozumět.

b) Vyznačení hranic bludu, jako funkce vyznání, má v Jednotě zvláštní tradici. Zvláštní v tom, že není zrovna výrazná. Jednota zpravidla nezařazovala do svých vyznání a dokumentů formulace, kterými by zavrhovala a odsuzovala, jak to činily jiné konfese. Může se říci, že byla snášenlivější vůči jiným názorům. Především se však snažila formulovat to, co věří a vyznává, kladně, ponechávajíc na těch, kdo budou číst, aby si (bude-li třeba) odvodili záporné důsledky. Stejnou cestou jde i Církevní řád, který také neobsahuje formulace odmítající a zavrhuující.

Snad by se chtělo říci, že naše současná situace, nabitá polemickými a negativními výpověďmi a soudy, je s tím v rozporu. Jistě, není to šťastná situace. Ale najdeme jak ve staré tak v obnovené Jednotě příklady situací podobných a velmi bojovných střetnutí. Jde-li o vnitřní krizi nějakého společenství, asi se tomu nedá uniknout a lze jen prosit, abychom poznali, kde kdo stojí a co nás dělí, aby to brzy skončilo.

c) Konečně třetí bod, ujištění ve svědecké službě. Sem si dovoluji zahrnout pojetí církve a její služby, jak je v Řádu naznačeno.

Řád začíná výpovědí o povolání (§ 1). To je tedy prvotní skutečnost. Povolání, skutek Boží, na nás nezávislý, skutek, kterým vytváří z hříšníků svou církev. Teprve potom přichází víra církve (§ 2), která zase předchází osobní víru jednotlivého křesťana (§ 3). Neboli církev není postavena na osobní víře každého člena, ani na ní závislá. Církev je založena na Kristu a nestojí a nepadá s naší věrností a pevností. Tady neplatí "*bude-li každý z nás z křemene, je celá církev z kvádří*", ale spíš "*ať je každý z nás z čehokoli, celá církev bude vždycky z milosti Boží*". Jistě, naše osobní víra hluboce ovlivňuje podobu konkrétních společenství, ale jestli a jak budou církví, to určuje Boží milost, na nás, bohudík, nezávislá.

Na této skutečnosti potom stojí jednota církve (§ 6), kterou máme s horlivostí hledat a dokazovat. Jak, to je naznačeno slovy, že uznáváme obdarování různých církví a toužíme se jedni od druhých učit. Jednota církve se dokazuje ve vzájemném respektu, pokoře, otevřenosti pro druhé a schopnosti "*společně se radovat z bohatství lásky Kristovy a moudrosti Boží*" (§ 6). Administrativní, organizační podoba není tak důležitá. A ve světle naší situace si dovoluji říci, že pokud to napomůže, aby se křesťané mohli lépe radovat z evangelia, oddělit se může být, paradoxně, dobrým řešením pro jednotu Církve. S jednotou Církve úzce souvisí večeře Páně. Je o ní řeč v závěru paragrafu, v souvislosti s výhledem k setkání s přicházejícím Pánem. K němu putujeme spolu s ostatními křesťany: "*On sám nás zve ke společenství svého stolu a touto cestou vede Církev k jednotě.*" Rozumím tomu jako výzvě k velké otevřenosti, pokud jde o večeři Páně. Ke slavení s křesťany nejrozumnějších tradic, ať v našich sborech, nebo v jejich. Stolování s Pánem je především věc jeho pozvání a velikou příležitostí prožívat jednotu v něm.

Křesť se naproti tomu mihne v základní části jenom kratičce, v oddílku o povolání sborů (§ 100). Důležité je, že je tu zdůrazněno "*obvykle jsou v Unitas fratrum křtěny děti*". Jako skutečnost pro učení Jednoty zásadně důležitá.

Konečně úvod Řádu důraz na obecnost (§ 7). Tento oddíl byl nově formulován a snaží se zahrnout nová hlediska. Sjednocení všech v Kristu, bez ohledu na veškeré možné rozdíly, je základem, proč Jednota odmítá jakoukoli diskriminaci. Nově je

zdůrazněno odmítnutí diskriminace kvůli pohlaví, což vloni podložila severní americká provincie skutkem. Byla v ní zvolena a konsekrována první biskupka Jednoty bratrské.

Tato základní skutečnost a zkušenost obecnství Kristova lidu je východiskem pro službu v církvi, bližnímu i světu (§ 8-10).

Úvodní otázka zněla, k čemu může být vyznání v životě církve. Snad z našeho zamyšlení nad současným řádem Jednoty zaznívají odpovědi. Užitek může být mnohý, pokud ono vyznání bude žít. Budou-li o něm kazatelé i sbory přemýšlet, hledat, co nám může povědět, třeba zrovna do naší situace. Studovat vyznání není zrovna oddechová zábava, vyžaduje to důkladnost a trpělivost, dá to práci. Každé slovo, každá věta, jejich pořadí a umístění má svou váhu. Ale jenom tehdy, když si tu práci dáme, když porozumíme tomu, co vyznává Jednota jako obsah své víry a přijmeme to, může se stát doopravdy společným vyznáním víry.

3. Co za nás vyznání neudělá

Poslední otázka zní, co se od vyznání víry očekávat nedá. Především, žádné vyznání, ani kdyby bylo sebepodrobnější a zahrnovalo celé katalogy toho, co se musí a nesmí, nezaručí jednotnost a pravověrnost církevního společenství. Vyznání víry musí být zásadně otevřený dokument. Víra je živý vztah a její vyznání musí být reflexí tohoto živého vztahu. Proto nemůže být nástrojem k formování víry. Pokud tak někdy bylo užíváno (a známe takové příklady), stala se z něj muzejní krabice, do níž se ukládaly exponáty. Teba velmi krásné, ale neživé, jako motýli napíchnutí na špendlík.

Vyznání je projevem, ne měřítkem víry. A společným vyznáním se stává ne tím, že se naše víra musí přizpůsobit hotovým formulacím, ale tak, že o své víře přemýšlíme a zjistíme, že ono vyznání vyjadřuje právě i mou víru.

Z dějin víme, že vyznání vznikala zpravidla pod tlakem okolností. Buď jako obhajoby, nebo jako vyrovnání s bludnými učenými. V situaci, kdy zažíváme hlubokou krizi české Jednoty, se myšlenka na nějakou věroučnou formulaci, která by ji pomohla rozřešit, přímo vřítá. Nejpohodlnější by byl nějaký šiboleť, který bezpečně zjistí všechny (Sd 12), kdo nejsou s námi. Jenomže vyznání, jak jsme právě řekli, je projevem společné víry, ne její zárukou a hlídačem.

Žádné vyznání nemůže víru zaručit, natož nahradit. Víra musí předcházet a buď se nalézt v již existujícím vyznání, ztotožnit se s ním, nebo si vytvořit nové. Musíme se nejprve zeptat sami sebe, jestli víme, čemu věříme. A protože jsme součástí světové Jednoty bratrské, která má své vyznání, měli bychom zkusit, jestli se v něm naše víra pozná.

J. Halama, Jr.

Zeptali jsme se...

Stránky našeho časopisu by měly sloužit i k rozhovoru a zamyšlení o palčivých otázkách. Požádali jsme několik našich bratrů a sester o stručnou odpověď na dvě otázky: 1. V čem vidím hlavní důvod současné krize? 2. Co je v tuto chvíli nejdůležitější pro náš sbor?

Zde jsou první odpovědi:

br. Rudolf Borski, kazatel v Tanvaldě

1. V odchýlení od bratrské teologie, zkušeností a dobré tradice, přijímání učení zá-

padních učitelů. V přesvědčení o jedinečnosti určité víry a učení, což způsobuje rozdělení v Jednotě bratrské, do níž byly vědomě vnášeny prvky jiného učení, které nedovolí být tolerantní a vsílcný k těm, kteří Jednotu bratrskou milují a jí sloužili a slouží. Z nového proudu (kromě jiného) plyne, že ten, kdo nepřijme, co se mu k věření předkládá, je nevěřící, ba i mrtvý. Dále je vyžadována podřízenost sborovým pracovníkům. Podle Jednoty bratrské však je Vrchním starším Pán! On nám praví: milujte se vespolek, jako já miloval jsem vás...

2. Přilnout k nohám Pána Ježíše, tak jak to učinila Marie. Více číst Písmo a modlit se. Žít v lásce a v ní přistupovat k sobě navzájem. Sloužit ke spasení sobě i svým bližním. Pěstovat nefalšované přátelství s jinými sbory a jednotlivci. Očekávat, že sám Pán promluví a zachrání nás od všech falešných vlivů dnešní doby. Jedině On nám může dát pravdivé rozpoznání toho, co je pravé, od toho, co je falešné.

br. Ing. Jiří Kouba, člen Rady starších v Jablonci n. N.

1. Hlavní příčinu současné krize vidím v tom, že v minulosti Jednota bratrská ne zcela ocenila velikost pokladu, který jí byl darován ke správě a nebyla dostatečně ostražitá při

jeho ochraně. Poklad nesmírné ryzosti se stal lákovou kořistí firem, bažících po moci a prospěchu.

2. Pro náš sbor, vyznačující se mj. i tím, že zápas s duchovně zavádějícím proudem započal jako první a také první nesl břemeno odvety, je teď nejdůležitější neztratit ráz útulku a přístřeší pro lidi zklamané a neřádně praktikovaným křesťanstvím poškozené. Za tím účelem by měl být součástí celku, který je založen na tradičních, prověřených hodnotách a stabilně se jich drží.

Budete-li chtít přispět, sdělit svůj názor nebo navrhnout aktuální téma, pište na adresu pražského sboru.

Ráj srdce

připravuje Miroslav Matouš

PŘÍBĚH

"....tak to jsem jel jednou po ránu ze Smíchova do Tábora a sotva jsme vyjeli z nádraží, vyklonil se z vokna nějaký mladej člověk proti směru a vtom se chytil za voko, že mu tam vletěl uhlík z lokomotivy. Zkoušel to všelijak. Přetahoval víčko, snažil se to dostat ven cípem kapesníku, všechno nic platný. Vytláhl zrcátko, ale ani se nemoh kouknout, pořád slzel.

"Heleďte, já vám to zkusím vyndat," povídám. Von se bránil: "To ne, já si na voko nenechám šáhnout." A přitom pořád zkoušel všechno možný. Já se mu cestou ještě párkrát nabízel, ale von už ani nemluvil. A pořád nic.

Až teprve když už jsme byli někde za Čerčanama, tak povídá: "To je zoufalý, já mám bejt před polednem v Olbramovicích na svatbě za svědka a musím to nechat plavat a jít v Benešově do špitálu." A vo pravdu, teprve teď sem si všim, jak je pěkně tmavě volblíkutej.

Tak sem mu řek: "Podívejte, já bych přeci jen zkusil vám to vyndat. Já vám zaručuju, že se vám nic nestane." To už vlak začal pomalu zvolňovat před Benešovem, až se zastavil u semaforu. Von vzdychnul a

povídá: "Tak teda si se mnou dělejte s pá-nembohem co chcete."

No, já už měl za žádama vožezanou sirku, aby nevěděl. Tak sem mu ukazovákem a palcem roztáhl víčka, uviděl sem ten zaseknutej uhlík, dotkl se ho špičkou sirky a byl venku.

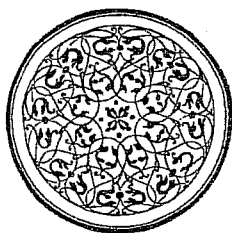
Ten člověk zamrkal, pak ještě jednou, podíval se na mě a povídal: "To je neuvěřitelný, je venku. Človče, jaký máte vlastně zaměstnání?" Já na to: "No já sem kovář a ve fabrice sem kamaradum takle dostal z vočr hezkejch pár špon." A víte, co mi řek? Von mi řek: "Já jsem očnř lékař."

Takhle nějak mi před lety vyprávěl svůj příběh náš soused. Když nad tím dnes rozvažuju, říkám si, že člověk nemá nikdy s výše své odbornosti odmiat radu, názor nebo pomoc neučených. Ani teolog. Neboť někdy bývá k velikému užítku škola života. Bývá to Boží škola.

Jak jste zjistili, k příběhu se nehodí známé podobnosti o mrvě či řišce v oku bratra našeho. Nicméně si dovoluji připojit odkaz k běžnému použití; neboť kdo z nás bude mít příležitost vyjmout uhlík z oka očního lékaře?

*Odstraň nejdříve ze svého oka trám, a
teprve potom budeš vidět, abys mohl
vyjmout svému bratru z oka třísku.*

Matouš 7,5

POŽEHNÁNÍ

Nechť Bůh vodí tvé kroky ke dveřím,
kde se vytrácí naděje někoho očekávat,
nechť tvým rukám dává měkkost
k pohlázení opuštěných
a sílu podpírat klesající;
nechť tvé srdce plní láskou
a ústům svěruje slova potěšení
pro všechny pohrdané a přezírané.

M.M.

VZTAHY

Ve starém spisu z minulého století, jak
mi vyprávěl přítel, je zvláštní zpodobnění
lidských vztahů. Jsou přirovnány ke kovům.
Ty mají nestejně barvy: měď červenou, žele-
zo modrou, olovo šedivou, zlato žlutou. Ale
když se rozžhaví, mají dříve či později od
jisté tepelné úrovně všechny stejnou žhoucí
barvu - či spíše září.

Tak je i s lidmi. Obvykle se povahově
různí a vznikají neshody. Avšak oddají-li se
cele Kristu, jsou prostoupeni láskou, která
jediná je základem pokojné, radostné po-
spolitosti. "Podle toho všichni poznají,
že jste moji učedníci, budete-li mít lásku
jedni k druhým," pravil Ježíš.

M.M.

Povinnost bez lásky činí člověka mrzutým.
Odpovědnost bez lásky činí člověka

bezohledným.
Spravedlnost bez lásky činí člověka tvrdým.
Pravda bez lásky činí člověka nelítostně
kritickým.

Moudrost bez lásky činí člověka
vychytralým.

Přívětivost bez lásky činí člověka
pokryteckým.

Pořádek bez lásky činí člověka
malicherným.

Důstojnost bez lásky činí člověka ješitným.

Majetek bez lásky činí člověka lakomým.

Víra bez lásky činí člověka fanatickým.

Nechť Bůh
žehná tvým očím,
osvětluje tvou mysl
a vede tvé kroky
k nalezení věčného cíle
na cestě času.

Nikoli skývou zatuchlého chleba
ani uschlou růží v zaprášené váze
voní Boží slovo,
ale hlasem zralého zrní,
poupětem rozpuklým v časném jitru.

Jsi mi životadárnou vůní.

2. Korintským 2, 16

NEJEN O ČESKÉ BIBLICKÉ SPOLEČNOSTI

Rozhovor s jejím ředitelem br. Jiřím Luklem

1. *Prosím, aby ses našim čtenářům nejdříve představil a uvedl, jak jsi se dostal do CBS*

Ještě když jsem byl kazatelem Církve bratrské, tak mě v r. 1985 zvolilo plénum ekumenické rady církví do funkce referenta pro biblickou práci při ERC v ČSSR. V r. 1990 se otevřela možnost plně obnovit práci naší biblické společnosti. Zástupci církví mě zvolili za jejího ředitele. To ovšem předpokládalo zapojení na plný úvazek, a to už se nedalo dělat obojí, práci na sboru i v biblické společnosti.

2. Které jsou hlavní cíle vaší činnosti?

Jsme členy celosvětového společenství biblických společností a ty všechny víd' své poslání v tom, že se starají, aby se v zemích působnosti Bible překládala do současného jazyka, aby se škola a za dostupnou cenu také šířila. Navíc, v těch zamožnějších zemích, kam naše republika v celosvětovém pohledu také bezesporu patří, vyhláší biblické společnosti finanční sbírky na podporu biblické práce a tisku Biblí v zemích, které by se bez pomoci ze zahraničí neobešly. Dříve jsme mezi podporované země také patřili. Dnes se už po sedmé při dnech Bible zaměřujeme na pomoc některé z chudších zemí.

3. Pamatuji doby, kdy získat bibli nebylo tak snadné a jsme vděční těm, které je přes "železnou oponu" do naší republiky dodávali. Není však už současný trh dostatečně nasycen?

V průběhu let 1989 až 91 se k nám dovezlo nebo částečně také u nás vytisklo téměř půl milionu Biblí. Tím se v České republice uspokojila ta základní poptávka po Bibliích. V dalším průběhu devadesátých let prodáme a jinak rozšiřujeme v průměru 25 tisíc Biblí ročně. Vedle toho navíc Gede-

oni rozdávají ve školách, v hotelích a ve věznicích dalších 25 tisíc Nových zákonů. Bible je hlavně soukromou knihou a dorůstající děti či noví zájemci o křesťanství mají přání mít svou vlastní Bibli. Ta potřeba se teď ustálila na 20-25 tisících ročně. Pro srovnání v Maďarsku, kde žije stejný počet obyvatel jako u nás, se prodá 80 tisíc Biblí za rok.

4. Jedním z důležitých kořenů obnovy práce naší církve v minulém století byla činnost kolportérů biblí tedy těch, kteří bible rozšiřovali mezi lidmi a k nabízené knize knih přidávali i slovo osobního svědectví. Krátce řečeno, oni nečekali, že někdo vyhledá je, ale oni aktivně vyhledávali případné zájemce. Vím, že na to ČBS nemá spolupracovníky z vlastních řad. Snažte se však motivovat církve a sbory, aby jejich prostřednictvím si nacházely bible cestu k lidem, kteří se s ní ještě nesetkali?

My sami nechápeme své poslání jako nějaká misijní společnost, která by konala misijní a evangelizační práci. Od toho tu jsou církve, jednotlivé sbory i jednotliví křesťané. My jsme určitý servis církvi, kterým chceme sloužit tak, že jim dáváme do rukou ten nejdůležitější nástroj misie a evangelizace, kterým je právě Bible. Přirozeně tuto svoji práci chceme dělat co nejlépe. Vyzýváme jednotlivé sbory a farnosti, aby našly svého zástupce, který by byl s námi ve spojení, o naší činnosti sbor informoval, naše publikace doporučoval a šířil. Na některých místech už takové nadšené přátele máme.

5. Které publikace můžeme od vás čekat v blízké budoucnosti a na čem pracujete s delším výhledem?

V těchto dnech vychází soubor dvanácti nástěnných biblických map spolu s brožurou, ve které je celkem sedmnáct zmenšených map i s potřebným věcným rejstříkem. Dále se dokončuje třetí díl "Biblických obrázků" pro děti. Jsou to vybrané texty ze

Starého zákona ilustrované Jindrou Hubkovou. První dva díly z Nového zákona už vyšly. Chystáme se vydat ilustrovanou Bibli pro mládež. Připravilo ji italské nakladatelství z Milána, od kterého kupujeme autorská práva. Bude to modernější vydání tzv. "Jugoslávské" ilustrované Bible pro mládež, po které je stále poptávka. Pak také připravujeme novou sazbu ekumenického překladu Bible s odkazy přehledně řazenými po okraji stránky. První tisk by mohl být až tak v r. 2000.

6. Nemáte obavy, že se vytrácejí čtenáři klasických knih a vyrůstá generace, která získává informace jen prostřednictvím televize, videa, rozhlasu a zvláště počítačů?

To je všeobecný jev téměř na celém světě, že lidé méně čtou než dříve. Přitom ve světě kolem 50% lidí číst ani psát neumí a jsou odkázáni na poslech rozhlasu, kazetových přehrávačů a sledování televize. Ve vyspělejších zemích se navíc užívá počítačů. Biblické společnosti tyto trendy sledují a všech těchto příležitostí bohatě využívají. I v naší biblické společnosti jsou k dostání biblické příběhy na videokazetách, Nový zákon na audiokazetách v několika překladech. Celá Bible v českých i cizích překladech s konkordancními programy pro ty, kdo si oblíbili počítače, je také na CD.

7. Kdybys nemusel hledět na ekonomické a technické možnosti, kterou knihu byste chtěl poskytnout naší čtenářské obci?

Asi nějakou pěknou Bibli s výklady, jako si nedávno vydali Němci a teď už ji mají i Maďaři. Je čím dál víc lidí, kteří bez dobrých výkladů Bibli nerozumí a je pro ně knihou nesrozumitelnou a vzdálenou.

8. Je doba "písmáků" již nenávratně pryč? Jak by se dnes měli křesťané čtenář Písma sv. věnovat?

Když se řekne "písmák", vybaví se mi někdo z dřívějších dob, kdy ještě nebyl rozhlas ani televize a lidé víc četli. Bible byla pro takového člověka tím nejvýznamnějším pokladem, ze kterého čerpal moudrost a posilu pro svůj život. Dnes je uspěchaná doba a lidé mají stále málo času. Tím spíš je potřeba se v tom shonu občas zastavit, ztlumit a zamyslet nad některým oddílem a

objevovat moc Božího slova. Pomůcek k dennímu čtení Písma svatého je dnes dost. Přeji hodně radosti a pěkných chvil s Bibli!

Děkuji za rozhovor

Bohumil Kejř

Světový den modliteb žen se koná 5. března 1999

Bohoslužby a dětský program na téma "Něžný dotyk Boží" napsaly pro letošní den modliteb křesťanské ženy z Venezuely.

Podívejme se tedy na krátkou historii této země. Venezuela leží v Jižní Americe na severu kontinentu u Karibského moře. Na západě sousedí s Kolumbií a na jihovýchodě s Brazílií. Jméno Venezuela znamená doslova "Malé Venice" (Venis-Benátky). Tento název jí dali Španělé, kteří se usadili na západním pobřeží země, kde před nimi přistál v roce 1498 Kryštof Kolumbus. Zde uviděli domy stavěné na kulech nad vodou jezer a řek. Polovinu země pokrývají deštné pralesy, náhorní savany a vysočiny se stolovými horami. Venezuela je velká země s rozlohou Francie a Německa. Má 30 milionů obyvatel, z nichž 90% žije v městských sídlištích. Státní jazyk je španělština a hlavním městem Caracas. Celá země je domovem bohaté flóry a fauny. Národní květinou je orchidea a národním zvířetem pták tukan.

V roce 1811 získali Venezuelci nezávislost v bojích proti španělské nadvládě. Vedl je Simon Bolívar, po němž je pojmenována i státní měna. Venezuela se ale zcela nezbavila své dlouhé historie chudé zemědělské země, značně izolované od vnějšího světa. Když vývoz ropy (nafty) přinesl ve 20. letech zemi obrovské bohatství, ztratilo zemědělství na důležitosti a nastalo velké stěhování lidí z venkova do měst. Významnější export tvoří dnes zemědělské výrobky, zemní plyn, nafta a železná ruda.

Od 70. let přestali být Venezuelci nejbohatším národem Jižní Ameriky. V roce 1982 začaly klesat světové ceny nafty. To způsobilo v zemi velkou chudobu. Venezuela má největší míru inflace z celé Jižní Ameriky, která dnes činí 70%. Prostí Venezuelci ne-

sou hlavní třihu politického a hospodářského neklidu. Nejvíce jsou postiženy ženy a děti. Tato situace vedla k rozpadu rodinných struktur, které nutí ženy, aby převzaly úlohu obou rodičů svých obvykle mnoha dětí. Více než 1,5 milionu dětí bojuje o přežití. Populační rozmach 70. let způsobil, že se Venezuelci stali naprosto mladým národem. Dnes je 67% lidí mladších 30 let. Jen 6% obyvatel je starších 60 let. 30-40 tisíc chlapců a dívek ve věku od 8 do 11 let pracuje v prostituci. Ženy a děti se stávají oběťmi sexuálního turismu.

Oficiálním náboženstvím je katolicismus. Jen 10% populace jsou členy protestantských církví.

podle zahraničních pramenů M. Ulrichová

Výzva k ženám v České provincii.

Naše sestry v Kontinentální a Britské provincii jsou mnoho let zapojeny do tohoto stálého ekumenického hnutí křesťanských žen. Prosím vás proto, abyste se účastnily i letošního Světového dne modliteb. Je to obvyklá tradice Světové Jednoty bratrské. Světový den modliteb žen se slaví ve více než 170 zemích světa.

Z historie Modlitební stráže Jednoty bratrské

Dne 26. srpna 1727 byla v Ochranově zavedena "hodinová modlitební služba". K ní se dobrovolně přihlásilo asi 50 bratrů a sester. Rozdělili si denní a noční hodiny a když nastala určená doba, nastoupil bratr nebo sestra na své místo nebo se zavřel do své komůrky a přednášel Pánu v modlitbě záležitost sboru i jednotlivých členů, nebo alespoň chválil Boha zpěvem písní. Modlitebníci, jejichž počet vzrostl někdy až na 80, měli každý týden zvláštní shromáždění. Při něm jim bratři starší řekli, zač je třeba se modlit a sdělili i jména a bolesti jednotlivců, kteří požádali o přímělnou modlitbu.

Pět let později, když byli první misionáři vysláni na ostrov svatého Tomáše, šli ti

s vědomím, že jsou stále vedeni modlitbami sborového společenství v Ochranově, jako byli všichni další, kdo je následovali "do nejzazších částí světa". Dopisy a zprávy misionářů a moravských přistěhovalců byly dychtivě očekávány a jejich problémy, radosti a starosti byly upřímně přednášeny v modlitbách hodinu za hodinou více než 100 let. Sto let informovaných modliteb a modlitebních akcí, v nichž rostla naše Jednota bratrská.

Když začali Moravané budovat sbory a osady (settlementy) na dalších místech, vzali sebou i myšlenku "hodinové přímělné modlitby". Zpočátku se zdálo, že tyto modlitby jsou svěřeny jen prvním modlitebníkům "dělníkům", ale při jejich Hodech lásky, které se konaly 27. srpna 1757, bylo schváleno, aby se také jiní připojili. Navržená jména musela být potvrzena losem. Když zakládání bratrských osad během 19. století upadalo, upadaly také přímělné modlitby. Ale ve zvyku modlit se za dílo církve mnozí pokračovali, a tak 27. srpna 1827 byla v Anglii utvořena "Modlitební unie Jednoty bratrské" jako pokus znovu rozdmýchat ideu "hodinové přímělné modlitby".

Po 2. světové válce byl Světový synod plánován na rok 1957 (pětisté výročí založení Jednoty bratrské). Před jeho svoláním se církev a delegáti obrátili k Bohu "hodinovou přímělnou modlitbou", aby se Pán ujal vedení synodu. Mnozí vyjadřovali vděčnost za obohacení z této modlitební stráže. Bylo jednomyslně rozhodnuto, aby se v této modlitební stráží Jednoty pokračovalo i během roku 1958. Bylo dohodnuto, aby stráž byla publikována v co možná největším počtu vydání "Denních hesel" (Daily Watchwords). Mezi návrhy na hladký a plynulý chod modlitební stráže vznikla rezoluce, která naléhavě žádala všechny provincie, aby sdílely své modlitební požadavky s ostatními členy Jednoty.

Průběh modlitebního řetězce během roku je otištěn i v našich "Heslech 1999". V nich se dočtete, že modlitební stráž pro Českou provincii připadá na 15. - 28. únor. Nechť se stane v tomto roce požehnanou dobou pro vás všechny!

*podle Olive Linyardové zpracovala
Marie Ulrichová*

Bratr Jiří Strejc - muž učený a pilný

Z hlubin dávných časů se nám připomíná svým dílem Jiří Strejc, neboť jeho úpravy žalmů zpíváme z Bratrského zpěvníku při shromážděních. (Z 38 žalmů jich máme v jeho úpravě 33.) On sám již 400 let zpívá jiné chvalozpěvy před trůnem Beránkovým. Zemřel v lednu 1599 v Židlochovicích a byl zde pohřben. (Hrejsa: 25. ledna, T.Č. Zelinka: 19. ledna, 25.1. pohřeb, Evangelický kalendář 1998: 22. ledna) Nekrologista o něm napsal, že byl mužem učeným a pilným a při vykládání Bible nové mnohé práce vedoucí.

Jiří Strejc pocházel z bratrské rodiny ze Zábřehu na Moravě, kde se narodil r. 1536. Je možné, že jeho strýcem byl Matouš Strejc, od r. 1528 bratrský kazatel, "velmi ostrého vtipu člověk, výmluvný, prohlídavý, než velmi bázlivý". Tyto vlastnosti mohl "podědit" Jiří - krom té poslední!

Roku 1556, dvacetiletý, byl poslán do bratrské školy v Mladé Boleslavi, r. 1560 byl vyslán na univerzitu do Královce a r. 1561 do Tübingen. Příští rok 1562 byl v Ml. Boleslavi zřízen na jáhna, r. 1567 v 31 letech byl ordinován na kněze a byl mu svěřen sbor v Hranicích na Moravě. Už tehdy se u něho projevy básnické sklony - pro německý bratrský zpěvník z r. 1566 složil 6 německých písní.

Při sborové práci, kterou konal nepochybně velice spolehlivě a k rozkvětu sboru, nepřestával studovat. Zřejmě málokdo v Jednotě té doby se natolik seznámil s bohosloveckými spisy Jana Calvina a málokdo tak jako on zahořel pro švýcarskou reformaci. (Podobně byl luterskou reformací před r. 1546 oslněn Jan Roh.)

Jiří Strejc si byl patrně sám vědom své ceny pro Jednotu, že vyrůstá v její důležitou osobnost. A tak vyvolal svou první aféru: oženil se bez vědomí Úzké rady r. 1570. Jednota stále ještě preferovala u svých kněží svobodný stav, nejednou se stávalo, že Bratři starší sňatek nedoporučili nebo

žadatelé museli čekat na kladnou odpověď i několik let. Tohle svým rozhodným činem Jiří Strejc obešel. Přijal pak ovšem výtku Bratři starších, že zvláště mladým kazatelům dává špatný příklad nekázně a že dává nepřátelům Jednoty možnost k útokům a pomluvám. Tím byla věc uzavřena a Bratři mu nadále světovali důležitá jednání pro jeho vzdělání a rozhled.

Roku 1575 Jiří Strejc výrazně zasáhl do jednání o Českou konfesi na zemském sněmu protestantských stavů v Praze. Jiných z Kurcpachu, přítel Jednoty z tábora podobojích, navrhl Bratřím, aby mu "půjčili" jednoho z mladších kněží, že ho uvede jako svého kazatele do komise, která měla jednat o sepsání konfese. Vybrán byl Jiří Strejc. Obratně při jednáních zasahoval v tom směru, aby se konfese nevyslovovala proti kalvinismu, aby k němu přinejmenším zachovala smířlivé stanovisko. O sněmovních jednáních pak vypsál obšírnou zprávu.

Úspěšné zvládnutí tohoto úkolu uvedlo J. Strejce do Úzké rady, do níž byl zvolen na synodu v Holešově r. 1577.

Pro vynikající vzdělání byl J. Strejc přibrán k překladu a vydání Kralické bible. Není přesně doloženo, jaká práce mu byla svěřena, má se za to, že pracoval na překladu žalmů. (E. Rüdinger však za hlavního experta na překlad žalmů označuje Izaiáše Cibulku.)

Nesporně ovšem je, že Jiří Strejc připravil znamenitý převod žalmů do rytmické veršové formy na francouzské nápěvy. *Žalмовé neb Zpěvové sv. Davida.* Vyšly tiskem v Kralicích r. 1587, 1590 a 1598. Velice rychle si Strejcov žaltář získal oblibu a vážnost a byl tištěn více jak v desítky vydání mimo Jednotu. Do bratrského kancionálu se 150 Strejcových žalmů jako celek dostalo až v r. 1615 v Písních duchovních (Kralický kancionál).

Je jisté, že si Jiří Strejc svými žalmy "postavil pomník z pevného materiálu". Byly velikým odkazem pro pobělohorskou dobu. Proto se také jméno Jiřího Strejce dostalo i do nenávislné jezuitské písně Zapalte kacířské bludy...: "Vhodte tam Jiřího Strej-

ce, ať žere smradlavé vejce". O oblíbě Strejcových žalmů svědčí i to, že jsou zpívány ještě po 400 letech!

V čase, kdy J. Strejce odevzdal své vynikající dílo přebásněných žalmů Jednotě a získal tím velké uznání, jeho osobní život se náhle změnil úmrtím manželky. Zůstal sám se šesti dětmi - a zopakovala se znovu po dvaceti letech jeho aféra se sňatkem. Počátkem roku 1590 se opět bez vědomí Úzké rady, ač byl jejím členem, oženil, dokonce s nečlenkou Jednoty.

Na synodu v Lipníku 1591 se tedy opět konalo kárné řízení s Jiřím Strejcem. S kauzou sňatku byl řešen celý odstavec různých poklesků a nesprávného jednání ve věcech hospodářských i týkajících se vztahů s bratřími. Byla přidána i vážná výtka, že vědomě zavádí kalvínské prvky a přestupuje řád Jednoty v otázkách křtu a svěcení svátků. Strejce se zpočátku až nevybíravě prudce bránil. Když však zahrozilo nebezpečí, že bude z kázeňského opatření vyloučen z Úzké rady, uznal svá provinění, omluvil se a slíbil zachovávat poslušnost k řádu i bratřím v Úzké radě. Byl však přeložen do sboru v Židlochovicích...

Omluva byla upřímná a J. Strejce opět získal důvěru. V červenci 1594 zahajoval synod Bratří z Čech, Moravy a Polska. Byl mu také svěřen vrchní dozor nad vydáním Bible v jednom svazku (vyšla r. 1596).

Strejceva píle a vzdělání přinesly Jednotě ještě další díla. Napsal několik praktických výchovných spisů: *Mravové aneb naučení potřebné dítkám v českých rytmech* (1600), *Knižky dvě: Zrcadlo poctivé ženy a Naučení manželům* (1613).

Jednou z největších prací J. Strejce je překlad Calvinovy Instituce. Konal tuto práci s nadšením, ale nedočkál se jejího vydání, ač překlad dokončil r. 1595. V Čechách ještě nedozrála půda pro Calvinovo učení. Ještě za 20 let, když překlad Instituce vyšel péčí Jana Optimata z Morkovic (1612-1614) pod názvem *Knihy čtyry skladu velikého moudrosti nebeské*, nebylo uvedeno jméno autora.

Věrnou službu v Jednotě bratrské osvědčily po otcově vzoru i všechny děti Jiřího Strejce - 6 z prvního manželství, 2 ze druhého - nejednou na místech velmi významných.

Světla i stíny byly v životě Bratra Jiřího Strejce, muže učeného a pilného...
A u koho tak není?

Jiří Polma

DRUHÝ DÍL MRAVŮV

Zdržuje v sobě sprostné vysvětlení desíti božích přikázání.

I.

Každému v světě člověku také ihned v mladém věku sluší o to péči míti, by mohl Boha správně ctíti v bytu božství jediného, ale v osobách trojího, Otce též i Syna jeho také i Ducha svatého, jenž jest sám mocný stvořitel i všeho všudy ředitel, jest hříšných všech vykoupení duší i těl z zatracení, jest ten, jenž nás znovu rodí, nový život v nás uvodí,

...
Učtež se ho všickni znáti, věrou, srdcem při něm státi, jej nade vše milující i naději v něm majíce, jemu bázeň i čest dejte, v pokoře před ním se stkvějte i v svatě trpělivosti, v poslušnosti i stálosti.

...

VIII.

Opět je nepravosti, kterouž diábel pod své pasti lidi často připravuje, Buoh dobrý všičc vystupuje, vuoli svou svatou předkládá, krádeže všem zapovídá, každý by se šetřil toho, statku a zboží bližního nehrnul k sobě neřádně, tajně, zjevně, listivě, zrádně,

...
jeden mudřec když jest viděl, velmi horle, to pověděl:

že vůbec zloděje malé
tresce svět popravou stáde,
takže v železném řetězi
mnohý z nich potupně vězí,
ale veliké zloděje
trpí, těm se i čest děje,
přední místa a ouřady
ti mívají téměř všady,
ti zlaté řetězy nosí,
každý se jich bátí musí.

...

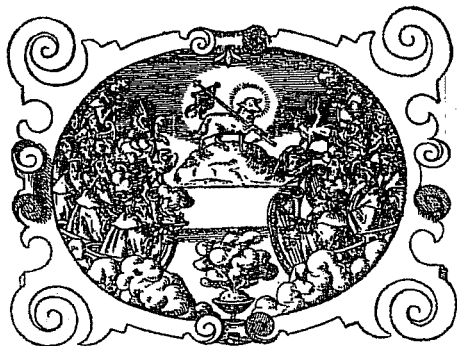
IX.

Těž Buoh jsa pravdy milovník,
nepravdy hrozný protivník,
nechtě by kdo lež mluvit
měl, se ďáblu vhod činiti,
jenž jest od počátku lhářem,
lží doktorem a kramářem,
i toť lidem uložil,
za zákon všechněm předložil,
aby každý o pravdu stál,
ji miloval i vyznával
k slávě a cti Bohu svému,
bližním též všechněm k dobrému,
buď před soudem neb v jiný čas,
v ohavnosti maje lži kvas,

...

Neb jest jazyk divné zvíře,
nejednoho mrzce zžije,
mnohý když slovo problemne,
teprv se toho tak lekne,
že by je rád chtěl zhoniti,
zase domů navrátiti,
avšak ani chrty desíti
nikoli s to nemůž býti.

...

Společnost VERITAS

Seminář společnosti VERITAS, který se konal v říjnu v Pardubicích, přivítal tentokrát hosta ze Slovenska. Hlavní přednášku měla doc. Dr. Viera Žbirková, CSc. z University Konštantína Filozofa v Nitre, a to na téma: Bratrské sbory na Slovensku. Vzpomněla tří exulantských vln z českých zemí: první po roce 1557, druhé po Bílé Hoře, hlavně v letech 1624 - 1628, a třetí - příchodu exulantů původně uprchlých do Švédska. Upřesnila, v kterých oblastech se hlavně čeští exulanti - členové Jednoty - usidlovali.

Byly to např. Záhorský, Púchov, Žilina, Lednice, Bratislava, Komárno, Trenčínsko a další. Rolníci se usazovali rozptýleně, řemeslníci ve skupinách ve městech, šlechtici porůznu jednotlivě. Hovořila o vizitacích, které v bratrských sborech

vykonával v letech 1650 až 1654 J.A. Komenský, o výsledcích výzkumu styků tajných českých evangelíků s bratrskými sbory i potom, co splynuly s uznávanou církví (reform.). Zajímavá byla zmínka o příčině, že stopy po českých příchozích na jihu Slovenska zmizely. Dostali totiž maďarská příjmení podle svého povolání a z Janka Krejčího se stal Szabó. Velmi obsažnou přednášku doplnila Dr. Žbirková promítáním videozáznamů, m.j. z Blatného Potoka (Sárospatak) z muzea J.A. Komenského. Druhou přednášku semináře věnovala doc. Dr. Eva Melmuková historii vztahů Čechů a Slováků. Sledovala odlišné linie a odlišné podmínky pro budování vlastní státnosti v českých zemích oproti Slovensku. Zdůraznila společný kulturní a duchovní vývoj na obou stranách Bílých Karpat, jehož velký význam pro české národní obrození je často přehlížen a který je základem pro vzájemné vztahy v budoucnosti.

Přístí seminář 20.3.99 bude zaměřen k tématu Česká země a Evropa.

L. Havlíčková

Josef Lada - a náš (ovlivněný) pohled na svět

Dne 3. ledna byla ukončena výstava obrazů Josefa Lady. Mnoho návštěvníků se chodilo potěšit obrázky malíře, který zjevně ovlivnil naší představivost více než kdo jiný. Jeho Řikadla, Abeceda, Veselý přírodopis a nej-různější ilustrace dětských knih nás provázely od nejútlejšího věku. Při nich jsme se učili první "recitovat", doprovodné obrázky nám dávaly příležitost naplnit slova určitou představou, spojit např. název cizokrajných zvířat s jejich podobou, tvarem. Protože právě výrazná, černá obrysová čára je pro Lada nejtypičtější. Svou prostotu, zdánlivě naivní kresbou, nás přivádí do zvláštního světa, ve kterém se stírá rozdíl mezi realitou českého venkova, exotické přírody a světa nadpřirozených bytostí. A to všechno budí dojem sousedské blízkosti až důvěrnosti. (Kdybych potkal hasičmana, možná by mě víc než samotné setkání překvapilo, kdyby neodpovídal ladovým zpodobněním).

Tímto článkem se nemíním pokoušet o odbornou kritiku - spíše o určité zamyšlení nad okolnostmi, které mně přicházely na mysl před vystavenými obrazy. Nejprve je třeba připomenout těm, kteří výstavu ne-navštívili, že ona typicky ladovská kresba nebyla jeho jediným vyjadřovacím způsobem. Z děl z prvního desetiletí našeho století je patrný vliv secese a v těchto obrazech je charakteristická elegantní dekorativnost. Pak již (po krátké epizodě s drobnopisnou ilustrační kresbou) se setkáváme napořád s oním známým, typickým Ladou (kromě letmého zakoketování s kubismem).

Z jakého důvodu dominovala v Ladových obrázcích ta zdánlivá jednoduchost, která budí dojem plošnosti a potlačené perspektivy? Kde užít barvy připomíná téměř omalovánky pro mírně pokročilé? Byl v tom záměr být srozumitelný i těm nejmenším a nejprostším a nebo svou roli hrály i Ladova závažná oční vada, která jej napul oslepila? Ať tak či onak, jeho obrázky (jak za sebe přiznávám), ovlivnily velice podstatně naše

představy a dodnes nám jsou nesmírně blízké. A tak je třeba se ptát a odpovědně zvažovat (což platí především v hlubším slova smyslu - a kvůli tomu mé zamýšlení), jak dalece nás určuje pohled někoho jiného na svět? Nakolik jsme přizpůsobiví, abychom si nechali, být nenásilně, vnútit vnímání i výklad okolních realit? Usilujeme o vlastní názor nebo rádi a vděčně přijímáme až to, co za nás někdo jiný definoval?

Ladovy obrázky na nás nepůsobí jen svým půvabem, ale rezonují s naší skrytou touhou, aby celý svět byl tak jednoduchý, veselý a sousedský. Ale takový, žel, není. Zůstává životně důležité, abychom se jej odvažovali vidět v pravém světle a usilovali hledat jeho určující kontury. Abychom se nepohybovali mimo realitu.

Bohumil Kejř

Spisovatel Broučků a my

Posledního ledna letošního roku uplynulo 70 let od úmrtí výrazné postavy českého evangelického světa - Jana Karafiáta. Narodil se na moravské části Vysočiny v Jimramově nad Svatkou 4.1.1846 (+ 31.1.1929).

Bohosloví studoval na universitách v Berlíně, Bonnu, Vídni a Edinburku. Nějaký čas pak vyučoval na učitelském evangelickém semináři v Čáslavi, kde byl jeho žákem i Václav Vančura, pozdější biskup Jednoty bratrské. Pak dlouhá léta sloužil na Valašsku ve Velké Hoši. V r. 1895 odešel na odpočinek do Prahy, když začínal mít zdravotní potíže. Ale i tam byl pilný. Vypomáhal na Vinohradech, když byl farář L.B. Kašpar nemocný, především pak vydával své Reformované listy (1896-1905) s programem

návaznosti na starou Jednotu bratrskou, jejíž řád a čistotu.

Byl literárně činný. Již v 26 letech vydal pěknou studii: M. J. Hus (1873), o němž v je- ho době lidé málo věděli, protože byl na indexu tehdejší vládnoucí římské církve. Kuriozitou bylo, že po 43 letech, v době, kdy český národ vzpomínal 500. výročí upálení a konaly se různé akce ke kostnickému koncilu zaměřené, byla knížka o Husovi zakázána. Významný byl i Karafiátův rozbor Kralického Nového zákona, co do řeči i překladu (1887) a pak revize celého textu Bible kralické, která byla načasována k výročí upálení Jana Husa (1915). Po třech letech v r. 1918, v rámci reformační slavnosti, vídeňská universita chtěla za tuto velikou práci autorovi udělit čestný doktorát bohosloví, ale Karafiát ho ke všeobecnému překvapení odmítl. Nejznámějším se stal svými Broučky, které vydal v r. 1873 anonymně. Až do 10. vydání této knížky (1910) nikdo nevěděl, že autorem je Karafiát. Zdařilě vyprávění o idylickém životě svatojánských broučků vyjadřuje lásku k přírodě a touhu po ideálních vztazích mezi lidmi, jak nás k tomu vede Pán Ježíš Kristus a Jeho evangelium. Kniha byla přeložena do více jazyků. Málo je známé, že do angličtiny ji přeložil zakladatel sboru Jednoty bratrské v Železném Brodě a pozdější farář pražského sboru Bohumil Vančura. Vedle sbírky pražských kázání z r. 1905 byly velmi oblíbeny Paměti spisovatele Broučků (1919 - 1928). Vycházely postupně a poslední 5. díl vydal náš Karel Reichel ve svém nakladatelství.

Karafiát se nikdy nesmířil se spojením dvou tolerančních církví - reformované a luterské - po první válce v r. 1918, které přijaly název Českobratrská církev evangelická. Zdálo se mu to moc revoluční a nezákonné. Proto se až do konce svého života podepisoval: Jan Karafiát, reformovaný farář mimo službu.

Dobrý vztah měl k Ochranovské bratrské církvi. Tak zněl náš původní název, spolu s druhým povoleným Evangelická bratrská církev. Prvně se s námi seznámil v r. 1866 v Rixdorfu v době svého studia v Berlíně. Tehdy na něho silně zapůsobilo, že s potomky některých bratrských exulantů mohl mluvit ještě česky. Zvlášť pak čeština stařeč-

kého br. Pulkrábka byla jako vypulerovaná. Rád tam mezi ně chodil, neboť někdejší česká vesnice byla v předměstí Berlína, neměl to daleko. Později poznal Ebersdorf, Ochranov a jiné sbory obnovené Jednoty. Nelíbilo se mu, že v anglosaských zemích nám říkají Moravané, Moravská církev (Moravian Church). - Moravané, to jsme přece my, co jsme se tam narodili, nebo na Moravě bydlíme. - Ale aťsi, oni si to jméno sami nedali. To jiní jim tak říkali podle toho, že převážná většina prvních misionářů vyslaných z Ochranova byli původem z Moravy.

V letech odpočinku v Praze Karafiát chodil i do našeho sboru v Hálově ulici, kde byl tehdy kazatelem br. Václav Betka, vydavatel a redaktor Bratrských listů. Ani zde zdaleka nechválil vše, co u nás viděl. Přesto o nás napsal ve svých Pamětech hodně lichořivého:

Ze všech pražských denominací jsem nejčastěji šel na služby Boží k Bratřím ochranovským. Nebyla to žádná kazatelská mistrnost a dovednost, která je držela dohromady. Takového tam vůbec nic nebylo. Ale pastorec, to jest pastýřská péče o každou jednotlivou duši, byla u nich od pradávna velice bedlivá, kdežto v ostatních církvích nebyla a není pastorec téměř žádná. V žádné jiné církvi jsem ve stejné míře nenacházel to, co na mne působilo u Bratří. U nich bylo celé shromáždění tak skromňoučké, všechna služba taková a všichni pokorní a krotcí! Mnoho si o sobě nemysleli a nemluvíli nikdy ve velkých frázích. Nedali se ničím zmást, hleděli si vytrvale svého. Netroubili a nebubnovali jako nějaká armáda. Nikdy nepůsobili peněží, ani jich nehledali. Všecko všudy při nich bylo slušné, ale prázdná nádhra. Ze všech denominací oni snad nejméně "lovili". I v časných věcech zdáli se mi vždy být z poctivých ti nejpoctivější. Vždycky jsem od nich odcházel pokořený a dobře mi to sloužilo.

A když jsem u těchto Bratří kázal? Když se začal u bratra kazatele ozývat neduh. Odejel do jižních Švýcar na léčení. Z léčení se br. Betka šťastně vrátil, ale plně zdraví se mu už nevrátilo. Na konec byl jsem i na jeho pohřbu

Miroslav Hloušek

ČTENÁŘI čtou... a PÍŠÍ

"Jsme daleci toho vzbouřit se proti Hospodinu a odvrátit se dnes od Hospodina"

Jozue 22, 29

Starozákonní heslo připadající na první den letošního roku nám připomnělo příběh, který je poměrně málo známý a málo citovaný, snad proto, že na první pohled řeší zcela jiné problémy, než máme dnes my.

Doba, kdy si vyvolený národ vybojoval a obsazoval zaslíbenou zemi, je časově vzdálena více než třicet století. Kulturní a životní podmínky byly tehdy podstatně odlišné od těch, v nichž žijeme dnes. I z hlediska náboženského nám popisovaná situace může připadat velmi odtaziť. Oč šlo?

Izraelský národ byl tehdy tvořen volným společenstvím rodů - kmenů, které spojovala víra v jediného Boha. Právě jednotlivým kmenům byla přidělována území, která měly v zaslíbené zemi osídlit. Přitom Rúbenovcům, Gádovcům a polovině kmene Manases připadlo území na východě, které bylo od zbytku zaslíbené země odděleno řekou Jordán. Z pohledu pozdějších usídlenců "Zajordáni". Odtud ovšem Izrael novou zemi dobýval a proto tyto kmeny obdržely svá území nejdříve a nejdříve se také usadily. Svou souděležitost s ostatními vyjádřili pomocí v boji o území ostatních kmenů. Tento boj nebyl krátký a snadný, ale jednou bylo "dobojoováno". Pomoci Rúbenovců, Gádovců a Manasesovců již není třeba a oni se mohou konečně vrátit ke svým zajordánským sídlům a začít normálně žít. Taková je situace na počátku 22. kapitoly knihy Jozue, z níž je vzato naše heslo.

Konečně se mohlo zdát, že bude chvíle klidu. V Izraeli se však brzy proslechlo, že tyto kmeny postavily svůj vlastní oltář! Nic zvláštního v době, která k vyjádření své zbožnosti zápalné oběti všemožným bohům potřebovala.

Něco neslýchaného však právě v tomto národě, jehož Bohem byl Hospodin - a ten určoval kde a jakým způsobem má být ctěn. Proto svévolný způsob bohoslužby se

musel rovnat zradě víry, zradě vztahu k Bohu. Tak to také zbylých deset kmenů izraelských jednoznačně pochopilo. A pak si museli vybrat mezi věrností k Bohu a věrností k bratřím. Protože ti za ně a s nimi ještě donedávna bojovali proti nepříteli, nemohlo jít o rozhodování jednoduché. Jeho výsledek však byl jednoznačný: z věrnosti Bohu se postavili proti bratřím a znovu začaly řinčet zbraně - tentokrát v přípravě na válku, kterou bychom moderně nazvali občanskou a pro vyvolený národ patrně nenapravitelně tragickou.

Mezi řinkotem zbraní se však kupodivu ozval rozumný hlas. A - div ještě větší - nebyl přeslechnut. Zbraně jsou dočasně poodloženy a ke Gádovcům, Rúbenovcům a Manasesovcům jsou vysláni poslové s dotazem. Někoho totiž napadlo, že to, co vypadá jako naprosto neomluvitelná zrada, nemusí zradou být. A tak se většina jde zeptat menšiny, jak je to s jejími pohnutkami a důvody. Co myslí jednáním, které je ostatním pochopitelné pouze jako vzpoura proti Bohu? (Za povšimnutí stojí, že deset izraelských kmenů je dokonce už předem ochotno vzdát se ve prospěch kmenů zajordánských části svého přiděleného dědičného území - jen pokud by to napomohlo k tomu, aby tyto kmeny od Boha neodpadly!)

Právě z odpovědi zajordánských kmenů je vzato naše heslo. Oni opravdu nemínili zradit Hospodina tím, že by se v bohoslužbě oddělili od ostatních a sloužili Bohu nedovoleným způsobem. Jejich oltář nebyl oltářem obětním, ale "památníkem", připomínkou souděležitosti s bratřimi, od kterých jsou přece jen svým bydlením na druhém břehu řeky trochu odloučení.

A takto je vybudovaný oltář přijatelný i pro druhou stranu - vždyť i zbylé kmeny izraelské budou v budoucnu potřebovat připomínat si, že ti "za řekou" nejsou cizí!

Co se při prvním pohledu zdálo být nepřekonatelnou překážkou společenství, možným důvodem Hospodinova hněvu, stává se nyní svorníkem a příležitostí oslavě jediného společného Boha!

Naše víra - zakládá si na tom zejména

víra protestantská - nepotřebuje dnes hmotné oltáře. Ano, hromady balvanů bychom opravdu byli asi trochu líní stavět. Vynikáme však ve vytváření různých představ a myšlenkových konstrukcí, které se týkají naší víry. To není jednoznačně špatné - o své víře člověk přemýšlí a víra se v praxi nějak projevuje. A náš život z víry - můžeme ho také nazvat způsobem zbožnosti - se vyvíjí a je ovlivňován mnoha faktory. A tak k těm několika málo podstatným věcem, které jako křesťané společně věříme, přidává každý z nás postupně "něco svého" - kus tradice, kus vlastních zkušeností, to vše ovlivněno a okoupeno naší povahou a způsobem myšlení, v neposlední řadě také křesťanským společenstvím, které nás více nebo méně formuje. Stavíme si takto prakticky "oltáře", které nám pomáhají naší víru udržovat a žít.

Nebezpečné je to, že se nám nepozorovaně může stát, že takto zformovanou osobní představu a zbožnost začneme chápat jako závaznou normu křesťanské víry univerzální - obrazně řečeno postavíme pomocný "oltář" na místo skutečné víry v Boha. Potom už zbývá jenom krok k tomu, abychom začali vyžadovat po ostatních, aby naši představu naplnili, "pokud tedy vůbec jsou křesťany!"

Pokusme se konkretizovat na jednoduchém teoretickém případě: Uvažujme křesťana, který za správnou formu modlitby přijal zásadně postoj s rukama pozdvíženými. Dělá to tak, protože to dělá jeho společenství, protože se to dá podložit biblickým textem, nebo mu to prostě vyhovuje. Přidal ke své víře tento pomocný "oltář" modlitebního postoj. To je v pořádku potom, pokud tento křesťan chápe, že jeho spolubratr může stejně dobře dát přednost modlitbě kleče nebo vestoje se sepjatými rukama - a jeho modlitba je právě tak dobrá a obrací se ke stejnému Bohu.

Tento příklad je primitivní - ale když se rozhlédneme kolem, můžeme vidět mnoho podobných věcí, které mohou vést a také vedou až k nepřekonatelným rozporům v církvi. Doplňte si sami - bohoslužebná liturgie, klasické nebo moderní písně a hudba ve shromážděních, křty malých dětí... Nemusí být špatné to, že se v projevu víry, v názorech a představách skutečně lišíme. (Záměrně neuvažuji teď případy, kdy osobní nebo skupinový názor skutečně překročí

hranice křesťanství). Zlé je, když nejsme ochotni vidět důvody a pohnutky ostatních a sami bez diskuse s nimi rozhodneme, že jejich způsob (oltář) je zradou správného křesťanství.

Co je také velmi zrádné, je to, že každý si nutně budujeme nějaké své "oltáře", ale tyto námi vybudované oltáře jsou nám tak vlastní a přirozené, že si jejich existenci téměř neuvědomujeme. O to lépe však vnímáme každý "oltářík", který si vybudoval některý z našich bratrů a sester - a v horších případech dokonce upřímně uosoudíme, že se dopouští neodpustitelné zrady a vytáhneme proti němu do nesmiřitelného boje na poli církevním!

Jsme trvale v situaci Rúbenovců, Gádovců a Manasesovců - budovatelů vlastních oltářů a zároveň v situaci zbylých kmenů - těch, kteří se snažili hájit správnost víry. Bez upřímné a trvalé snahy o komunikaci a porozumění se dokonce můžeme vzájemně zničit. Ten starý text z knihy Jozue nám dává naději - mnohdy by stačilo se bez předsudků zajímat o motivy "těch druhých", o jejich cestu víry a způsob myšlení a třeba by i nám bylo dáno, že to, co se zdá nenapravitelné rozdělovat, by se stalo důvodem ke společné oslavě jediného Boha - Pána Ježíše Krista.

V této souvislosti mi to nedá a uvedu ještě jeden konkrétní příklad - tentokrát smutný z naší církevní praxe. Podle oznámení v prosincovém čísle časopisu Jednota bratrská budeme mít od tohoto roku časopisy dva. Vzhledem k počtu členů církve (kdy prakticky neuživíme ani jeden) je to znak neblahého vývoje. Různé názory se už nesnesou ani na stránkách jednoho periodika. Již zřejmě nejsme ochotni a schopni komunikovat spolu a poslouchat se navzájem. K čemu jinému by měl křesťanský časopis lépe sloužit než ke vzájemné diskusi a ujasnění názorů na aktuální problémy (ne zrovna osobní, ale věčné - samozřejmě!) Budeme ještě schopni projevit tolik rozumu a vzájemnosti jako Izraelci před více než třemi tisíci lety?

Pokusím se poslat tenhle text do o b o u časopisů - a uvidíme ...

Praha, 14.1.1999
M. Vejskalová - Martinovská

Zprávy ze světové UE

Rada světové misie oznamuje misijní partnerství v Mexiku.

Na svém posledním setkání Rady pro světovou misi (Board of World Mission) byla potvrzena misijní spolupráce mezi Mixteky v Guerrero v Mexiku.

Mixtekové jsou domorodí obyvatelé, žijící po staletí v Sierra Madre del Sur, v horách mexických států Oaxaca a Guerrero. Jejich řeč je tonální. Jedno slovo má mnoho významů a záleží na tónu a výslovnosti.

Podle výkonného ředitele BWM E. Hamptona Morgana, tímto partnerstvím usilují o zdravý rozvoj a podporu sborů s domorodým vedením. Počátečním úkolem je povolat vedoucího evangelistů. Ten bude stát po boku místním vedoucím sborů a bude odpovědný za rozvoj a posílení místních evangelistů.

V souladu s historickým závazkem Jednoty o ekumenismu a spolupráci s jinými církvemi se BWM snaží doplnit existující křesťanskou službu a posílit místní domorodé církve. Jejím cílem však není ustavit Jednotu bratrskou v Mexiku. V souvislosti s vlastní misijní tradicí si uvědomuje důležitost domorodého jazyka a kultury a právo křesťanů kmene Mixtec mít svoji vlastní představu o podobě vznikajících církví.

Toto misijní partnerství vzniká ve spolupráci s církví Unity of Brethren, s misionáři menonitských bratrů a dalšími evangelickými církvemi v Mexiku.

podle zprávy BWM z 30.10.98

Pomoc po hurikánu Mitch

Rozličné výzvy naší Jednoty o pomoc pro naše provincie postižené katastrofou, Nicaragu a Honduras, mají překvapivě vysoký ohlas. Denně přichází mnoho darů Ochranné misijní pomoci v Bad Bollu. Würtenberská zemská církev poslala ze svého ekumenického fondu 100.000 DM, řada evangelických sborů vyhlásila mimořádné sbírky. Hlavní díl při koordinování a organizování pomoci leží na americkém úřadu pro světovou misi v Bethlehemu. Podařilo se jim už vyslat na východní pobřeží Nicaragu a Hondurasu několik lodních nákladů

potravin, ošacení a pokrývek, jakož i stavebního materiálu. Zpočátku najali také letadlo, aby vzdušnou cestou byly do Hondurasu dopraveny potraviny a léky. Prostředky, které se v Bethlehemu shromažďují, překročily už teď částku půl mil. US dolarů. I do budoucnosti je pomoc velmi potřebná, neboť i v následujících měsících bude potřebí obstarávat potraviny a prakticky pomáhat při stavební obnově.

150 let Jednoty bratrské v Nicaragui

Provincie Nicaragua dosáhne v březnu t.r. 150 let svého trvání. Z tohoto důvodu chce (i navzdory současné situaci) konat zvláštní oslavy a mimořádný synod. Oslavy se mají konat 11. a 12. března v Bluefields a pozván je také předseda UF H.B. Motel.

Volba předsedy světové Jednoty bratrské

Rada světové Jednoty bratrské zvolila do svého čela opět bratra H.B. Motela, který je zároveň předsedou Evropské kontinentální provincie. Předsednictvím Světové Jednoty byl tedy pověřen na další dva roky, do roku 2000.

Světová sbírka v roce 1999

První březnovou neděli se každoročně koná ve všech provinciích celosvětová sbírka na potřeby Jednoty bratrské na různých místech světa. V tomto roce bude určena na misijní práci v Zambii.

Růst práce v Malawi

Asi 5.000 dospělých a právě tolik dětí se zde připojilo k Jednotě bratrské. Jedním z důvodů tohoto růstu je zřejmě také to, že především křesťané z afrických nezávislých církví a zklamaní přívrženci sekt hledají jasnější církevní struktury.

Jubileum M.L. Zinzendorfa

Přípravy na třisetleté výročí narození M.L. Zinzendorfa a Erd. Dorothei Zinzendorf v roce 2000 pokračují. Přípravuje se zvlášt-

ní výstava, vydání poštovní známky, film a vědecké sympozium, publikace o životě M.L.Z. a nové vydání jeho písní. Oficiální oslavy se mají konat 25. - 28. května 2000 v Ochranově. Jen z USA a Británie přišlo již na 200 přihlášek.

Naši zástupci ve Světové radě církví

Na 8 valném shromáždění Světové rady církví (SRC) v Harare, Zimbabwe, byli do ústředního výboru SRC za Světovou UF zvoleni bratři H. Jap-A-Joe (Surinam), G. Green (Nicaragua) a R. Sawyer (USA). Ústřední výbor, který má 157 členů se setkává několikrát v periodě mezi valnými shromážděními.

Jednota bratrská v Hamburku

musí hledat pro svá shromáždění nové přístřeší. Evangelický sbor St. Gerg na Alexan-

drově třídě, kde byl sbor Jednoty asi 10 let hostem, musí z finančních důvodů tento sál prodat. V současnosti se jedná o to, nalézt alespoň na přechodnou dobu místo, kde se budou moci konat shromáždění.

Estonsko

Od 27. ledna do 24. února t.r. budou sloužit manželé Helmut a Gudrun Schiewe z Niesky v Estonsku. Jejich úkolem bude podpiřat zdejší Jednotu bratrskou biblickou zvěstí, která by probouzela a prohlubovala víru. Kromě toho jsou manželé Schiewe připraveni k rozhovorům jak se členy Jednoty, tak i s jinými účastníky shromáždění.

Naše provincie

Pastorální konference v Praze

Podle plánu práce na tento rok se sešla v sobotu 16. ledna t.r. v Hádkově ulici pastorální konference. Hostitelem byl pražský sbor, který se nezalekl větší účasti, než se předpokládalo. Sešlo se nás celkem 40. K našemu milému překvapení přijeli nejen kazatelé a zástupci ze sedmi sborů, které chtějí zůstat věrné zásadám Jednoty bratrské, zastoupeno bylo celkem 11 sborů. Přítomni byli i dva biskupové, br. T. Gill z Ochranova a náš br. A. Ulrich.

Konferenci zahájil br. Jiří Just výkladem Hesel a modlitební chvílí. Následovala fundovaná exegese 1. Tim 1,3-7, kterou připravil br. Ondřej Halama. Novinkou bylo, že jsme měli možnost sledovat z rozdaných archů šest textů vybraného oddílu Písma, včetně řeckého originálu a dvou českých překladů. Závěr dopolední části měl br. Dr. J. Halama: Základy Jednoty - možnosti i meze společného vyznání víry. I zde přítomní dostali po přednášce písemný materiál. Byly to přeložené úvodní kapitoly z Řádu světové Jednoty, kde je jasně řečeno co věroučně držíme.

Jde o to, aby každý poznal podvrh, co jsou importované plevy, koukol a co je naše bratrské.

O pohoštění, včetně vydatného oběda, se postaraly pražské sestry. Touto cestou jim vzdáváme dík, že jim vše vyšlo na výbornou, třebaže s tak velkou návštěvou nepočítaly. A co více, po celý den všude vládla střízlivá ochranovská rodinná atmosféra, kterou nám závidějí jiné církve, když si stěžují na studenost a oficiálnost.

Snad všichni se těšili na odpolední přednášku ing. Jiřího Kouby na téma: Biblická i nebiblická východiska a závěry "charismatického" hnutí. Žel, br. Kouba pro nemoc se omluvil a nepřijel. Zastoupil ho br. Keřř na podobné téma. Po jeho referátu byla živá diskuse. Následovaly aktuální zprávy a informace z vedoucích trojky bratří (J. Halama jr., Keřř, Polma), odpovědi na různé otázky. Ses. Ulrichová mluvila o činnosti bratrských žen zde a o připravovaném sejití v Holandsku, br. Dan Vacovský nás informoval o poměrech v Pořítejně, pak už jen požehnané sejití zakončil br. R. Borski modlitebním zlišením a výkladem Slova.

Duchovně posílení jsme se rozjížděli do svých domovů s nadějí, že pravda Páně zvítězí, i když na čas poražena bývá, jak to říkali naši husitští otcové ...

B.P.

ŽELEZNÝ BROD

Hluboké rozdělení v Jednotě bratrské, které vyvrcholilo na květnovém "synodu" 1998, se v důsledcích došlo i našeho sboru. Ne v pohledu na agresivní charismatický proud v JB, ale v otázce právního zakotvení sboru v budoucnosti. Sborová rada 21.6. rozhodla, že sbor spolu s dalšími zažádá o připojení k Evropské kontinentální provincii. Toto stanovisko však bylo brzy přehodnoceno, protože některým členům bylo líto měnit při registraci původní jméno Jednota bratrská na Ochránovská Jednota bratrská. Po veřejné rozpravě se rada starších přiklonila k názoru zatím do EKP nevstupovat a čekat na případné represe "Úzké rady". Diskuze probíhaly do nové sborové rady 11.10., která potvrdila původní rozhodnutí z června. Je nám velice líto, že od tohoto data někteří členové přestali se sborem komunikovat a že nás považují za ty, kdo opustili Jednotu bratrskou.

Adventní čas i vánoční svátky byly poznamenány smutkem z tohoto rozdělení, které je znát na sborovém životě. Přesto jsme usilovali zachovat sborovou praxi adventu i vánoce.

Slavnostní vstup do adventu předzna-

menala poslední neděle církevního roku, kdy byli konfirmováni Dagmar Oupická, František Oupický, Petr Polma a křest přijal Pavel Větlý.

Jásavé "Hosana" zaznělo velkým sálem při prvoadventním shromáždění. Za řízení br. Josefa Hlubučka uvedl sborový pěvecký kroužek posílený členy souboru Řetězky a dětský pěvecký soubor Hvězdičky za doprovodu varhan dílo Christiana Gregora.

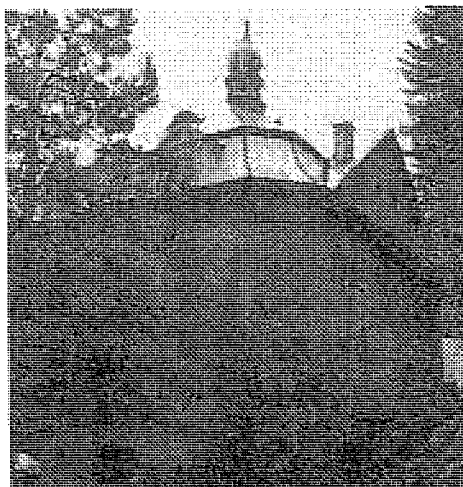
V sobotu 19.12. v podvečer ve velkém sále vyzpíval radost z blížících se vánoc dětský pěvecký soubor Řetězky ve svém předvánočním koncertu. Nezůstalo volné místo, ač bylo velmi ošklivé deštivé počasí!

V neděli 20.12. jsme měli shromáždění s dětským programem a skromnou nadílkou. Malé shromáždění se sešlo na Štědrý den v 7 hod., abychom se otevřeli vánočnímu evangeliu a vyjádřili svou vděčnost za narození Spasitele vánočními písněmi.

Vánoční shromáždění bylo opět ve velkém sále s vysluhováním svatě večere Páně. Mile výjimečné bylo v tom, že přijelo asi 30 bratří a sester z Turnova! Halamovy a Maškovy děti přednesly své pásmo písní a vánoční zvěstování při kytarovém doprovodu O. Halamy. Slyšel jsem, že i nějaká ta slzička dojetí byla seřena s očí.

K nenedělním shromážděním patřila ještě děkovná shromáždění na závěr roku 31.12.1998 a novoroční 1.1.1999.

Jiří Polma

TANVALD

Zimní období pro nás je obdobím dosti náročným. Časté náledí některým znemožní i účast ve shromáždění. Přesto prožíváme požehnané chvíle o kterých chceme dát svědectví. Předně vděčně vzpomínáme na bratra Liebiga, který byl od dětství tělesně postižen, ve sboru našel velikou podporu. Věřil v Pána Ježíše, byl trpělivý a pokorný, nikomu vědomě neublížil a nikoho nezarmoutil. Nikdy nenaříkal nad svým životem, ve svých modlitbách vždy děkoval za poznanou pravdu v Pánu Ježíši. Proč o něm hovoříme? Ještě na Nový rok byl ve shromáždění a jen o čtyři dny později jej Pán vzal k sobě. Svoji lásku projevoval k Pánu, ale i ke sboru. V říjnu v roce minulém nám službu vypověděly elektrické varhany,

hovořili jsme o koupi nových. Bratr Liebig nás překvapil tím, že poskytl dar za nějž jsme varhany koupili. Bratra Pán odvolal, avšak památka po něm zůstala. Na podzim nám odešla sestra Tvrzníková ve věku 89 let. Moc na ni vzpomínáme. Byla sboru velkou oporou po všech stránkách. Několik let byla členkou rady starších, vzala si na starost generální úklid sboru, ráda přispívala na potřeby sboru. Byla věrnou modlitebnicí. Snad nebylo ani jediné shromáždění bez její vroucí modlitby. Oslavovala Pána již na této zemi.

Loňské vánoce 1998 jsme prožili velmi požehnaně. Dětská vánoční besídka všechny nás potěšila a povzbudila. Děti nám přednesli nejenom básně, ale za doprovodu hudebních nástrojů zazpívaly několik vánočních písní.

Rovněž jsme měli radost, že jsme mohli připravit bohoslužby, které byly vysílány na vlnách Svobodné Evropy dne 1.11.1998. Dostali jsme i ohlasy posluchačů, takže máme naději, že služba Pánu se neztratí.

Na žádost, dnes již bývalého starosty V. Hamrů, jsme jako každoročně sloužili na Štědrý den přesně o půlnoci v kapli na Hamrských. Účastnilo se velké množství mladých lidí, zapojili se aktivně ve zpěvu vánočních písní. Často pochybujeme o mladé generaci, snad právem, přece Pán pracuje mezi všemi lidmi.

Sloužíme na několika místech. Kromě sboru také v Domově důchodců ve Velkých Hamrech, pak v Plavech, kde na začátku století Jednota bratrská měla svoji kazatelskou stanici a také vlastní domek. Dnes se scházíme na obecním úřadě, kde nám vycházejí vstříc a jsme za to moc vděční. Velmi pěkné obecenství prožíváme v Držkově, kde je skupina věřících bratrů a sester, ve službě se střídáme s br. baptistickým kazatelem. Tato služba přináší své ovoce, upevňuje naše společné vztahy a vede k porozumění.

V malém množství jsme se účastnili ekumenického modlitebního večera na Smržovce, který vedl br. kazatel Církve bratrské z Liberce. Účastníky byli členové různých církví. Pán nám velice požehnal. Další modlitební shromáždění bylo ve sboru a také v Plavech, kde se účastnili rovněž z jiných církví.

Víme, že naše služba je odvislá od Boží milosti a naší věrnosti.

Rudolf Borski

JABLONEC NAD NISOU

Jablonecký sbor je poměrně malý, ale konsolidovaný, má několik mladých rodin s dětmi. Více jak deset členů pochází ze sboru libereckého, z něhož byli buď vyloučeni nebo odešli sami. To je zřejmě jeden z podstatných důvodů, že mezi jabloneckým a libereckým sborem není už 8 let žádných kontaktů.

V minulém roce jsme měli u nás jeden křest, jednoho konfirmanda a jeden pohřeb. Každým rokem se setkáváme několikrát se členy našeho partnerského sboru z Kleinwelky. V minulém roce se početná skupina z tohoto německého sboru zúčastnila našeho sborového dne. I když rozličnost jazyka působí při takovémto setkání určité potíže v porozumění, přece se cítíme vždy být údy jedné církve.

Právě před vánočními svátky odešla z našeho společenství do věčného domova sestra Božena Ducháčková. V poslední době ji přiváželi do sboru Koubovi a my jsme se vždy těšili na její rozzářený úsměv, jímž nás vítala. Naše nejstarší členka ses. Bubáková oslavila v minulém roce 95 let. Do sboru už pravidelně nepřichází, ale jsme s ní ve spojení a ona na nás myslí a modlí se za nás.

Jistým vyvrcholením práce s dětmi ve sboru je vánoční dětská slavnost, která byla v neděli 20. prosince. Stává se už tradicí, že vánoční hru napíše jabloneckí sami. Když se hra vydáří, je to jen větší důvod ke skutečné radosti. Právě na 4. advent jsme také uspořádali zpěvní odpoledne, abychom mohli přezpívat pokud možno nejvíce adventních a vánočních písní, které tak výstižně přibližují událost vánoč - seslání Spasitele.

Do nového roku se díváme s nadějí, protože věříme, že jsme v rukou našeho Pána.

Nový rok

Nový rok, hle, stojí v bráně jako host,
závojem svým kryje temnou budoucnost.
Otcovsky však něžný konejší mě hlas:
"Neboj se, ó dítě, mé jest vše - i čas.
Radostně jdi dále, netřeba se bát,
dokud Božím slovům nechceš uhýbat."

Neděsím se tedy, věrný Pane náš,
vím, že mě svou paží mocně podpíráš.
Držím se tvé ruky ve vší důvěře,
že mne nezanecháš ve zlu, v nevěře.
Radostně jdu dále - netřeba se bát,
dokud Božím slovům nechci uhýbat.

Věřím, že v tom roce, dobrý Pane náš,
všechněm nuzným lidem živobyť dáš.
Smutným jistě chystáš svoji lásky svit,
hříšným novou milost, aby mohli žít.
Jenom ten se musí budoucnosti bát,
kdo se Tvoji ruce hodlá vymýkat.

Lidé mohou zradit, dopustit se chyb,
Ty však, svatý Bože, vždy svůj splníš slib.
Tvoje dítky střeží andělů Tvých stráž,
z bídy vytrhuje otcovská Tvá páž.
Radostně jdou dále, nemusí se bát,
dokud Tvého slova budou poslouchat!

Leontýna Mašíňová

Jednání o sjednocení Jednoty bratrské a Českobratrské církve evangelické v letech 1938 - 1948

1.1 Úvod

Tento zajímavý fenomén, tedy jednání o sjednocení Jednoty bratrské a Českobratrské církve evangelické v letech 1938 - 1948, je mezi laickou veřejností a dle mého osobního průzkumu i mezi mladší generací theologů zcela v nevědomí. Jedná se přitom o jednu z nejdélhovějších a ve své době i nejdiskutovatelnějších snah na poli ekumenickém. Tyto snahy skončily neúspěšně, ale z probojovaných zápasů bychom mohli i dnes čerpat mnohé poučení. Jsem hluboce přesvědčen, že sjednocení církví je i v dnešní době, a právě v dnešní době, nezbytnou podmínkou pro duchovní obnovu církve a překonání její dosavadní stagnace a letargie. Domnívám se tedy, řečeno jinými slovy, že nepřijde probuzení bez sjednocení.

Při práci jsem se pokusil se značnou pečlivostí shromáždit pramenný materiál, prostudoval jsem mnoho archivních krabic v archivu Synodní rady Českobratrské církve evangelické (dále jen ČCE, pozn. red.), ovšem s velmi hubejným výtěžkem. Podstatným zdrojem informací se mi tak staly časopis Kostnické Jiskry (dále jen KJ) a časopis Jednota bratrská, jejichž obsah jsem se zřetel k danému tématu sledoval zejména v ročnících 1935 - 1950.

Mezníkem pro toto období je na

jedné straně temná mnichovská dohoda se známými důsledky pro český národ, totiž připojení Sudet k Německé říši následované okupací celého českého území, kterýžto vnější tlak způsobil těsnější přimknutí protestantských církví k sobě navzájem, na druhé straně je to pak konečné rozhodnutí Synodu Jednoty bratrské ohledně sjednocení s ČCE na jeho únorovém zasedání v roce 1948. To bylo, jak je z dnešní situace zřejmé, zamítavé. Co tomu ale předcházelo?

2. Období 1781 - 1918

2.1. Vývoj evangelických církví Augšpurského a Helvetského vyznání.

I když císař Josef II. znal Ochranov, osobně jej r. 1776 navštívil, a dokonce lákal bratry do Čech, počítaje s jejich pomocí při zvelebování průmyslu, při vydání tolerančního patentu, který ukončil více než 160 let persekuce českých evangeliků, na ně více nepamatoval a povolil pouze existenci, nikoliv však ještě rovnoprávnost, evangelických církví Augšpurského vyznání (dále jen: AV, pozn.red.) a Helvetského vyznání (dále jen: HV, pozn. red.). Samostatnou práci ochranovské

Jednoty bratrské pak umožnilo až vydání tzv. protestantského patentu v roce 1861.

Toleranční evangelíci pro r. 1781, nesmějíce navázat na českou reformaci, tak byli uměle rozděleni do dvou protestantských církví - luterské a reformované. S touto situací se však nikdy plně nevyrovnali. Už v revolučním období r. 1848 reformovaný farář B.V.Košut spolu s katechetou AV Josefem Procházkou, jakožto zástupci

B. V. Košut

evangelíků v tehdejších národním výboru, vydali memorandum, v němž žádali plnou náboženskou svobodu na základě Rudolfova majestátu a na 50 sborů se

tehdy přihlásilo k odkazu Jednoty bratrské. Nástup Bachova absolutismu však tyto tendence zhatil ještě dříve, než se mohly plněji rozvinout.

Vydání protestantského patentu v roce 1861 zastihlo české evangelické církve AV i HV už ve fázi rozvinutého konfesionalismu a v podstatě až do válečného období nebylo dostatek vůle k započatí vážnějších rozhovorů o sjednocení ani na jedné straně. Výjimkou byla výzva faráře HV Procházky a učitele AV Sluníčka v Hlasech ze siona v roce 1869, při příležitosti oslav pětistého

(jak se tehdy mylně věřilo) výročí narození M.J.Husa, aby se obě církve spojily na základě českobratrské konfese (z roku 1575 - pozn. red.). Jejich hlas tehdy vyslyšen nebyl.

Roku 1868, tedy v době, kdy

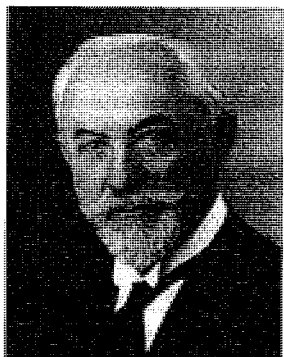
Jednota bratrská neměla v českých zemích založen ani jeden sbor, přišel naopak Heřman Tardy s návrhem, aby evangelická církev HV

Heřman z Tardy

vystoupila z pravomoci vídeňské vrchní církevní rady, vstoupila do Jednoty bratrské herrnhutské a přijala její řád (KJ 43, s. 75, L. Košut, Heřman z Tardy o Jednotě bratrské herrnhutské). I tento návrh však zcela zapadl.

Situace v období blížícího se dalšího pětistého výročí, tentokrát výročí umučení M. J. Husa, se mezitím změnila. Církve AV i HV byly tentokrát více než pod vlivem konfesijním pod vlivem nacionalismu (i když ten neměl šovinistický ráz) a liberalismu. Tato konstelace byla pro dialog o sjednocení nepochybně mnohem příznivější než při výročí předcházejícím. V průběhu I. světové války pak spontánní touha po spojení vyvěrá shora i zdola. Např. v roce 1915 se na Smíchově konají společné bohoslužby AV i HV, v roce 1916 v

Josef Souček

Telč, r. 1917 v Plzni... V roce 1916 se začaly vést bilaterální rozhovory na nejvyšší úrovni (na straně reformované to byl pražský senior Josef

Souček, na straně luterské salvátorský farář Ferdinand Hrejsa, zvolený r. 1917 za superintendentu). V květnu 1917 se pak konala i schůze zástupců obou církví, z níž vzešla rezoluce české národní církve evangelické. Už tehdy byl ustanoven ústřední výbor pro tuto nově vznikající církev, v němž byli čelní představitelé obou církví dobrovolně se rušících. Po vyhlášení samostatného Československa pak nic nestálo v cestě svolání společného sněmu, na kterém bylo deklarováno sjednocení, jež nebylo jen formálně administrativní, ale de facto se jednalo o úplné splnutí.

V tomto historickém kroku bylo překonáno hrozící dvojí vážné nebezpečí. Jednak ani jeden český sbor AV i HV nezůstal stranou a nevzniklo tak „troj církev“, jednak se nová církev ubránila proklamativnímu liberalismu, který se např. projevoval odmítáním přijetí jakékoliv konfese. Na druhé straně se k nové církvi nepřipojily německé sbory, které vytvořily německou evangelickou církev. Bylo tím tedy sice

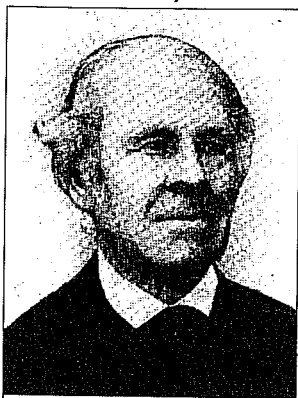
překonáno rozdělení konfesijní, objevilo se však rozdělení národnostní. Nutno podotknout, že se tím ČCE vyhnula mnoha komplikacím, které by se velmi pravděpodobně vynořily jen o pár let později, komplikacím spojenými s narůstajícím německým nacionalismem, se kterým se po více než desetiletí potýkala Jednota bratrská, jak uvidíme níže.

2.2 Příchod Obnovené Jednoty bratrské

Po vydání protestantského patentu se v Ochráně r. 1862 sešel bratrský synod, který jednal o možnosti zahájení vnitromisijní práce v zemi otců. Bratrství pracovníci se měli věnovat práci mezi rozptýlenými evangelíky a kolportovat mezi katolíky i dalšími zájemci náboženskou literaturu. Bylo zvoleno tzv. Českomoravské komitě, které podlehalo Ředitelství Jednoty, jež mělo misijní dílo koordinovat. Práci započal br. Kleinschmidt, do té doby kazatel v Neusaltz, který se měl seznámit se situací v Čechách a na Moravě, navštěvovat evangelické sbory a seznámit se s jejich životem a prací. Tuto práci konal 1862 - 1869 s vynucenou přestávkou za války prusko - rakouské r. 1866. Bratr Kleinschmidt se tak stal dobrým a váženým přítelem mnoha evangelických farářů, čímž byl hned z počátku misijní práce Jednoty vytvořen dobrý základ pro bratrskou spolupráci s oběma předchůdkyněmi pozdější ČCE. Bratru

Kleinschmidtovi se brzy dostalo několika pomocníků - cestujících kazatelů a kolportérů Bible. S jejich pomocí byla započata v 60 tých letech činnost na dvou místech. Byla to jednak obec Čenkovice v Orlických horách, kde Vilém Hartwig na žádost tamního německého obyvatelstva zakládá r. 1865 evangelickou školu a po r. 1866, kdy byla země plná válečných sirotek, v obci Čermná za podpory místního faráře HV Jurena sirotčinec. Druhým místem

byla obec Rosendorf ležící na česko - saském pomezí. V Rosendorfu došlo k probuzení mezi místními katolíky, kteří se přihlásili k nejbližšímu evange-

Juren

lickému sboru v Habřině. Sbor byl AV a místní farář Kovář požádal o přidělení pomocného kazatele z Ochranova.

Počáteční práce byla tedy výpomocného charakteru a sloužila sborům AV i HV v německém prostředí v těsné součinnosti s místními faráři.

Zlom v dosavadní taktice „české“ práce znamenal zasedání generálního synodu, který i přes jistou zdrženlivost a obavy ze strany německých bratří přijal usnesení, že:

1. Jednota má nadále pracovat tam, kde

už nějakým způsobem pracuje.

2. Práce bude misijní a financována na náklad celé Jednoty.

3. Přejde-li žádost o obsluhu Slovem a svátostmi z míst vzdálených od evangelických sborů, má být této žádosti vyhověno.

Taková žádost skutečně počátkem r. 1870 přišla. A to od skupiny bývalých českých katolíků z městečka Potštejn, kteří nejprve požádali o obsluhu faráře Čížka se sloupnického reformovaného sboru, ve kterém byli někteří členy. Byl by jim rád vyhověl, ale pro značnou vzdálenost jim nemohl zaručit a poskytnout dostatečnou péči. Kontakt na Ochranov získali o rok dřív při kolportážní činnosti ochranovského pracovníka Václava Lochmana. Koncem roku 1870, 16. října, se pak konalo první slavnostní shromáždění Obnovené Jednoty bratrské v zemi otců, které dalo základy samostatnému dílu.

(pokračování v příštím čísle)

Petr Špirko písemná práce, 1995